

**Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna
w Gnieźnie**

**STAN BEZPIECZEŃSTWA
SANITARNEGO
POWIATU GNIEŹNIEŃSKIEGO
ZA 2021 ROK**

Raport o stanie sanitarnym powiatu gnieźnieńskiego zawiera dane na dzień 31 grudnia 2021 r.

**STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
POWIATU GNIEŹNIEŃSKIEGO ZA 2021 ROK**

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIĘSKIEGO ZA 2021 ROK

Szanowni Państwo

Przekazuję Państwu ocenę bezpieczeństwa sanitarnego powiatu gnieźnieńskiego za 2021 rok.

W 2021 roku Państwowa Inspekcja Sanitarna w Gnieźnie podejmowała i kontynuowała działania związane ze stanem epidemii SARS-CoV-2, które miały na celu zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom powiatu gnieźnieńskiego.

Pragnę podziękować za współpracę w czasie trwania epidemii wszystkim powiatowym służbom, kierownikom placówek oświatowych, kierownikom podmiotów leczniczych oraz jednostkom organów samorządowych.

Z wyrazami szacunku

Państwowy
Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Gnieźnie

mgr Anna Stejakowska
specjalista zdrowia publicznego

**Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna
w Gnieźnie**

**STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
POWIATU GNIEŹNIĘSKIEGO ZA 2021 ROK**

Spis treści

Stan sanitarny zakładów żywności i żywienia, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz produktów kosmetycznych w 2021 r.	7
1. Zakres nadzoru sanitarnego.....	9
2. Ogólna ocena obiektów żywności i żywienia.....	11
3. Stan sanitarny środków transportu żywności	17
4. Jakość zdrowotna środków spożywczych	18
4.1 Znakowanie środków spożywczych.....	19
4.2 Nadzór nad obrotem grzybami i przetworami grzybów oraz zatruc grzybami.....	19
4.3. System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach – RASFF.....	20
4.4. Badanie żywności w kierunku obecności organizmów genetycznie zmodyfikowanych (GMO).....	23
5. Jakość zdrowotna materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością...23	
6. Produkty kosmetyczne.....	24
7. Wybrane zagadnienia żywienia zbiorowego	24
7.1. Kontrole bloków żywienia w szpitalach.....	25
7.2. Żywienie dzieci i młodzieży w jednostkach systemu oświaty	25
8. Nadzór nad bezpieczeństwem suplementów diety i żywności.....	26
9. Podsumowanie stanu sanitarnego zakładów żywności i żywienia, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz produktów kosmetycznych w 2021 r.....	26
Zapobieganie oraz zwalczanie zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi	29
1. Choroby zakaźne objęte przez Światową Organizację Zdrowia programami eradykacji i eliminacji (odra, różyczka, poliomyelitis)	31
1.1. Odra.....	31
1.2. Różyczka	31
1.3. Poliomyelitis (ostre nagminne porażenie dziecięce)	31
2. Gruźlica.....	31
3. Grypa	32
4. Zakażenia przenoszone drogą krwi. Wirusowe zapalenie wątroby typu C.....	33
5. Choroby przenoszone drogą pokarmową	34
5.1. Zakażenia bakteryjne	34
5.2. Zakażenia wirusowe.....	35
5.3 Wirusowe zapalenie wątroby typu A (WZW A)	36
5.4 Włośnica.....	36
5.5 Zatrucie jadem kielbasianym (botulizm)	36
6. Choroby odzwierzęce.....	36
7. Inwazyjna choroba meningokokowa.....	38
8. Inwazyjna choroba pneumokokowa.....	38
9. Krztusiec	39
10. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie zakażeń wywołanych przez SARS-CoV-2 w 2021 r. w powiecie gnieźnieńskim	39
11. Działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w obszarze szczepień ochronnych.....	40
12. Podsumowanie sytuacji epidemiologicznej w zakresie chorób zakaźnych na terenie powiatu gnieźnieńskiego.	43
Jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi	45
1. Zaopatrzenie ludności w wodę.....	47
1.1 Struktura wodociągów w powiecie gnieźnieńskim.....	47
1.2. Analiza przekroczeń parametrów mikrobiologicznych i fizykochemicznych	49
1.3. Badanie ciepłej wody w kierunku obecności bakterii z rodzaju <i>Legionella</i> sp.	50
Pływalnie, kąpieliska i miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli.....	51
1. Pływalnie.....	53
2. Kąpieliska i miejsca wykorzystywane do kąpieli	54

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIEŃSKIEGO ZA 2021 ROK

Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą	57
1. Podmioty wykonujące działalność leczniczą	59
Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej	61
1. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej	62
2. Stan sanitarny wybranych rodzajów obiektów	63
2.1. Obiekty hotelarskie (hotele, motele, pensjonaty, kempingi, pola biwakowe)	63
2.2. Inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie	63
2.3. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej oraz świadczące łącznie powyższe usługi	63
2.4. Inne obiekty użyteczności publicznej nie sklasyfikowane wcześniej	65
3. Ekshumacje i sprowadzanie zwłok	65
4. Podsumowanie nadzoru nad jakością wody, nadzoru nad podmiotami wykonującymi działalność leczniczą oraz obiektami użyteczności publicznej	65
Zapobiegawczy nadzór sanitarny	67
1. Zapobiegawczy nadzór sanitarny	69
Nadzór nad warunkami sanitarno-higienicznymi środowiska pracy i chemikaliami	71
1. Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy	73
1.2. Czynniki szkodliwe dla zdrowia (narażenie zawodowe)	74
2. Choroby zawodowe na terenie powiatu gnieźnieńskiego	76
3. Substancje i preparaty niebezpieczne, prekursory narkotyków, produkty biobójcze, detergenty oraz środki zastępcze	78
4. Podsumowanie nadzoru nad warunkami sanitarno-higienicznymi środowiska pracy i chemikaliami	79
Ocena stanu sanitarnego placówek dla dzieci i młodzieży	81
1. Sprawowanie nadzoru w zakresie sanitarno-higienicznych warunków pobytu dzieci i młodzieży w placówkach oświatowo wychowawczych na terenie powiatu gnieźnieńskiego.	83
4. Stan sanitarny budynków, w których funkcjonują placówki dla dzieci i młodzieży na terenie powiatu gnieźnieńskiego	84
5. Warunki sanitarne zorganizowanych form wypoczynku dzieci i młodzieży na terenie powiatu gnieźnieńskiego	84
4. Podsumowanie stanu sanitarnego placówek dla dzieci i młodzieży	85
Oświata zdrowotna i promocja zdrowia	87
1. Oświata zdrowotna i promocja zdrowia	89
2. Realizowane programy i działania:	89
2.1. Profilaktyka palenia tytoniu	89
2.2. Krajowy Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV	89
2.4. Kampania „Wybieraj zdrową żywność”	90
2.5. Program: „Mamo, Tato-co Wy na to?”	90
2.6. Ogólnopolski „Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych”	90
2.7. Program krajowy „Skąd się biorą produkty ekologiczne?”	90
2.8. Zapobieganie chorobom nowotworowym	90
2.9. Zapobieganie chorobom zakaźnym	91
2.10. Działania informacyjno-edukacyjne podczas wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży	91
2.11. Współpraca z lokalnymi mediami i innymi instytucjami	91
3. Podsumowanie działalności związanej z oświatą i promocją zdrowia	92
Laboratorium Bakteriologiczne	93
1. Laboratorium Bakteriologiczne	95
2. Udział Laboratorium Bakteriologicznego PSSE w Gnieźnie w badaniach biegłości	95
3. Badania wykonywane w Laboratorium Bakteriologicznym PSSE w Gnieźnie	95
Spis wykresów	97
Spis tabel	98

**STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
POWIATU GNIEŹNIĘSKIEGO ZA 2021 ROK**

**Stan sanitarny zakładów
żywności i żywienia,
materiałów i wyrobów
przeznaczonych do kontaktu
z żywnością oraz produktów
kosmetycznych w 2021 r.**

**STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
POWIATU GNIEŹNIEŃSKIEGO ZA 2021 ROK**

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIŃSKIEGO ZA 2021 ROK

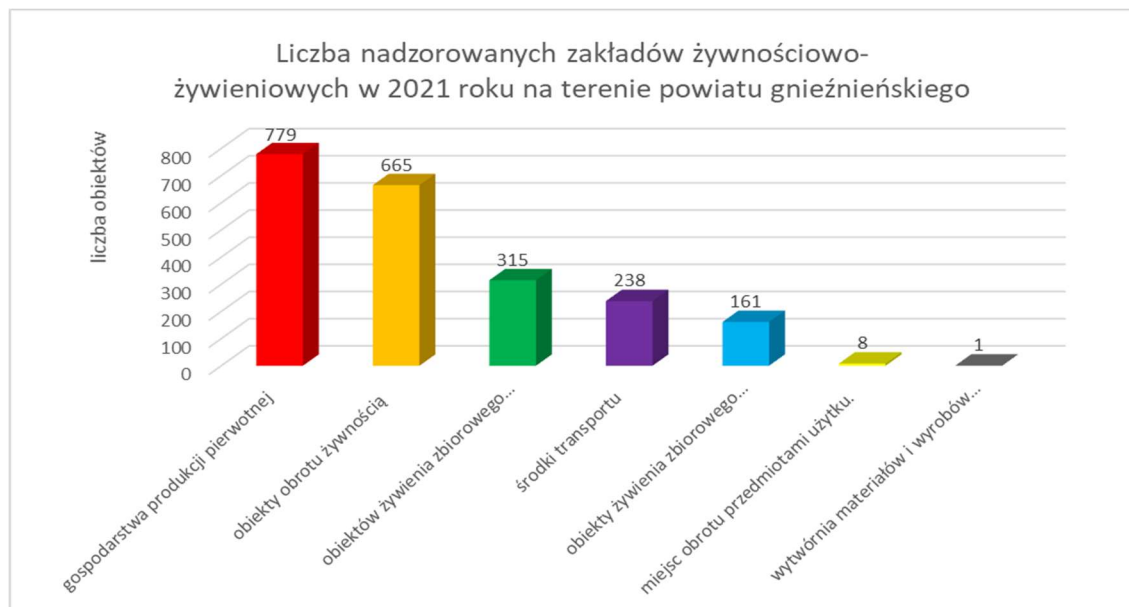
1. Zakres nadzoru sanitarnego

W 2021 roku pod nadzorem znajdowało się ogółem 2284 zakładów żywnościowo-żywnościowych (w roku 2020-02260 obiektów), w tym:

- 862 obiekty produkcji żywności (w tym 779 gospodarstw produkcji pierwotnej; 5 gospodarstwa produkcji pierwotnej i rolniczego handlu detalicznego; 3 gospodarstwa produkcji pierwotnej, rolniczego handlu detalicznego, dostawców bezpośrednich),
- 665 obiektów obrotu żywnością (w tym: 503 sklepy spożywcze, 5 kiosków, 23 apteki, 46 magazynów hurtowych, 13 obiektów ruchomych i tymczasowych, 75 innych obiektów obrotu żywnością),
- 283 środki transportu,
- 315 obiektów żywienia zbiorowego otwartego (w tym 161 obiektów małej gastronomii),
- 150 obiektów żywienia zbiorowego zamkniętego,
- 1 wytwórnia materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością,
- 8 miejsc obrotu przedmiotami użytku.

Liczba zewidencjonowanych obiektów w roku 2021, w porównaniu z rokiem 2020 zwiększyła się o 28 zakładów.

Wykres 1 Liczba nadzorowanych zakładów żywnościowo-żywnościowych w 2021 roku na terenie powiatu gnieźnieńskiego

Źródło: opracowanie własne Sekcja Higieny Żywności i Żywności (PSSE Gniezno)

W nadzorowanych obiektach przeprowadzono ogółem 979 kontroli sanitarnych (planowanych, sprawdzających, tematycznych i interwencyjnych), w tym 20 kontroli

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIEŃSKIEGO ZA 2021 ROK

związanych z wprowadzaniem do obrotu kosmetyków. Wydano 93 decyzje administracyjne tj.: 47 decyzji nakazujących usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości, w tym 8 decyzji zakazujących wprowadzanie produktów do obrotu. W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości w zakresie bieżącego stanu sanitarnego oraz wprowadzania do obrotu żywności o niewłaściwej jakości zdrowotnej, nałożono 15 mandatów na łączną kwotę 3650,00 zł.

W roku 2021 nie wydano postanowień o nałożeniu grzywny oraz tytułów wykonawczych. Wydano 147 decyzji zatwierdzających działalność obiektów, które dotyczyły uruchomienia nowych działalności, a także zmian zakresu działalności lub zmian podmiotu prowadzącego działalność, z jednoczesną zmianą zakresu działalności. W związku z obowiązkiem rejestracji działalności w zakresie produkcji pierwotnej, w 2021 r. wydano 27 zaświadczeń o wpisie do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej, w zakresie produkcji pierwotnej i sprzedaży bezpośredniej oraz zaświadczenia dla 4 gospodarstw produkcji pierwotnej i rolniczego handlu detalicznego; 2 gospodarstw produkcji pierwotnej, rolniczego handlu detalicznego, dostawców bezpośrednich; 3 producentów żywności w warunkach domowych.

Prowadzono nadzór nad obiektami obrotu kosmetykami, ogółem przeprowadzono 14 kontroli w sklepach, oraz 6 kontroli w zakładach produkcji i konfekcjonowania produktów kosmetycznych.

W roku 2021 przed rozpoczęciem sezonu letniego oraz w trakcie jego trwania, wzmożono nadzór sanitarny nad sezonowymi zakładami żywności i żywienia, ze szczególnym uwzględnieniem obiektów zlokalizowanych w ośrodku wypoczynkowym w Skorzęcinie. W okresie wakacyjnym w roku 2021 w miesiącach czerwiec, lipiec i sierpień, zaplanowano kontrole wszystkich obiektów znajdujących się na terenie ośrodka wypoczynkowego w Skorzęcinie. W roku 2021 przeprowadzono 51 kontroli sanitarnych i 2 kontrole sprawdzające, w tym również w zakresie przestrzegania rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii. Nałożono 2 mandaty karne na sumę 500,00 zł oraz wydano 2 decyzje zarządzające. Mandaty zostały nałożone za nieprawidłowości stwierdzone w zakresie należytego stanu sanitarno- higienicznego w obiekcie, obecności produktów spożywczych z przekroczoną datą ważności oraz braku dokumentacji z zakresu GHP/GMP/HACCP.

**STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
POWIATU GNIEŹNIŃSKIEGO ZA 2021 ROK**

2. Ogólna ocena obiektów żywności i żywienia

Stan sanitarno-techniczny w poszczególnych grupach zakładów żywności i żywienia w latach 2018 – 2021.

Tab. 1 Stan sanitarny obiektów żywności i żywienia w latach 2018 – 2021 na terenie powiatu gnieźnieńskiego.

Lp.	Rodzaj obiektów	% obiektów niezgodnych z wymaganiami			
		2018	2019	2020	2021
1.	Piekarnie	0	0	0	0
2.	Ciastkarnie	0	0	0	0
3.	Sklepy spożywcze	0,2	0,2	0	0
4.	Zakłady żywienia zbiorowego – ogółem	1,2	0,3	0	0,95
5.	Zakłady dużej gastronomii	1,4	0,7	0	1,3
6.	Zakłady małej gastronomii	1,2	0,6	0	0,6
7.	Zakłady żywienia zbiorowego - zamknięte	0	0	0	0
8.	Hurtownie	0	0	0	0
9.	Kioski spożywcze	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne Sekcja Higieny Żywności i Żywienia PSSE Gniezno

W roku 2021 na podstawie przeprowadzanych kontroli, wykazano 3 obiekty niezgodne z wymaganiami. Dla porównania w roku 2020 odsetek obiektów niezgodnych w poszczególnych grupach obiektów, kształtował się na poziomie 0,0 %.

Stan sanitarno-techniczny nadzorowanych obiektów oceniany był zgodnie z jednolitymi procedurami urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, uwzględniającymi przepisy w zakresie wymagań higienicznych. Zgodnie z wymaganiami prawa żywnościowego, przedsiębiorcy branży spożywczej są zobowiązani do zapewnienia bezpieczeństwa produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności, poprzez stosowanie zasad Dobrej Praktyki Higienicznej (GHP), Dobrej Praktyki Produkcyjnej (GMP) oraz wdrożenia i utrzymania kontroli wewnętrznej w zakładach, w oparciu o zasady systemu HACCP (System Analizy Zagrożeń i Krytycznych Punktów Kontroli).

W grupie sklepów spożywczych w roku 2021 oceniono 169 obiektów obrotu żywnością (sklepy), z których żaden nie został uznany jako niezgodny z wymaganiami. Nie stwierdzono obiektów niezgodnych z wymaganiami w grupie obiektów piekarni

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIEŃSKIEGO ZA 2021 ROK

i ciastkarni, kiosków i magazynów hurtowych. Zakłady produkcyjne oraz zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego utrzymywały prawidłowy stan sanitarny i higieniczny, poprzez przestrzeganie wymogów zawartych w procedurach GHP/GMP i HACCP oraz utrzymanie kontroli wewnętrznej. W roku 2021 poddano ocenie 187 obiektów w grupie zakładów żywienia zbiorowego otwartego (118 obiektów dużej gastronomii oraz 69 obiektów małej gastronomii). W wyniku przeprowadzonych kontroli uznano 3 obiekty niezgodne z wymaganiami, które wystąpiły w grupie zakładów żywienia zbiorowego otwartego, co stanowi 0,95 % w stosunku do wszystkich zakładów gastronomicznych. Podczas przeprowadzanych kontroli sanitarnych w jednym z zakładów gastronomicznych, stwierdzono prowadzenie działalności wykraczającej poza zakres podany w zatwierdzeniu, przy jednoczesnym braku wymaganych warunków do bezpiecznego prowadzenia działań związanych z obróbką wstępną żywności.

W dwóch lokalach gastronomicznych stwierdzono nieprawidłowości dotyczące stanu sanitarno-higienicznego i technicznego obiektów, wydano decyzję o unieruchomieniu działalności ww. lokali gastronomicznych, do czasu doprowadzenia do prawidłowego stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń oraz sprzętu. W jednym z lokali gastronomicznych, w którym wstrzymano działalność stwierdzono nieprawidłowy stan sanitarno-techniczny oraz stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń, wyposażenia, sprzętu, brak prawidłowych warunków mycia i suszenia rąk przy stanowiskach mycia, brak oznakowania mrożonego mięsa do produkcji potraw, nieodpowiednią gospodarkę odpadami. W obiekcie gastronomicznym stwierdzono również nieprawidłowe przechowywanie produktów spożywczych, brak bieżących zapisów potwierdzających wdrażanie i stosowanie stałych procedur Dobrych Praktyk Higienicznych. W wyniku przeprowadzonej kontroli sanitarnej nałożono mandat karny na kwotę 300,00 zł. Podczas przeprowadzanej kontroli sprawdzającej w restauracji, w związku z niewykonaniem zarządzeń ujętych w decyzji administracyjnej oraz stwierdzeniem kolejnych nieprawidłowości sanitarno-higienicznych, została wydana przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gnieźnie decyzja wstrzymująca działalność obiektu.

W jednym z zakładów gastronomicznych, przeprowadzono kontrolę w związku ze złożonym zażaleniem konsumenta na stan sanitarno-higieniczny, w wyniku podejrzenia zatrucia bakterią pałeczek *Salmonella spp.* osób biorących udział w uroczystości. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gnieźnie zlecił badania

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIĘSKIEGO ZA 2021 ROK

pracowników lokalu gastronomicznego mających kontakt z żywnością, w kierunku obecności pałeczek *Salmonella spp.* Łącznie przebadano 32 osoby, w tym 9 osób z personelu oraz 23 uczestników uroczystości u których wystąpiły objawy choroby.

Podczas kontroli w ww. obiekcie stwierdzono nieprawidłowy stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń, urządzeń i sprzętu kuchennego. W wyniku przeprowadzonej kontroli nałożono mandat karny na kwotę 500,00 zł. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gnieźnie wydał decyzję wstrzymującą działalność ww. restauracji, w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami stanowiącymi zagrożenie wystąpienia zatruc pokarmowych. W efekcie działań kontrolno-represyjnych i administracyjnych wyegzekwowano usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości w ww. obiektach, a stan sanitarny zakładów gastronomii uległ znacznej poprawie. W porównaniu z 2020 rokiem w grupie zakładów żywienia zbiorowego otwartego obiektów uznanych za niezgodne zwiększyła się. Podczas kontroli sprawdzano przestrzeganie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 1169/2011 w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, a w szczególności dotyczących wykazu składników i substancji powodujących alergię lub reakcje nietolerancji. W obiektach gastronomicznych, stwierdzano nieprawidłowości dotyczące nieoznakowanych surowców i produktów spożywczych używanych do przygotowywania dań, w zakresie zachowania ciągłości łańcucha chłodniczego dla artykułów spożywczych nietrwałych mikrobiologicznie oraz obecności artykułów spożywczych po upływie terminu ważności, brak bieżącej ciepłej wody oraz środków do higienicznego mycia rąk, ręczników papierowych. Na ogólną liczbę 315 zarejestrowanych zakładów żywienia zbiorowego otwartego, w tym 161 obiektów małej gastronomii skontrolowano 220 zakładów.

W porównaniu z rokiem 2020 odnotowano zwiększenie wskaźnika obiektów niezgodnych w ogólnej grupie zakładów żywienia zbiorowego otwartego o 0,95 %.

W wyniku przeprowadzonych 235 kontroli w obiektach żywienia zbiorowego otwartego, wydano 11 decyzji administracyjnych, w celu poprawy stanu sanitarno-technicznego oraz sanitarno-higienicznego. W grupie zakładów żywienia zbiorowego otwartego, za stwierdzone nieprawidłowości nałożono 7 mandatów karnych na sumę 1900,00 zł. W zakładach żywienia zbiorowego otwartego stwierdzono, iż 100% zakładów posiada wdrożone zasady Dobrej Praktyki Higienicznej i Produkcyjnej, natomiast system HACCP został opracowany i wdrożony w 84% ogólnej liczby obiektów tej grupy. Na 154 zakłady dużej gastronomii wszystkie posiadały wdrożony system HACCP,

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIEŃSKIEGO ZA 2021 ROK

natomiast spośród 161 zakładów małej gastronomii w 101 obiektach stosowano system HACCP. Na podstawie oceny sanitarnej zakładu obrotu żywnością nie oceniono w tej grupie obiektów żadnego sklepu jako niezgodny.

W roku 2021 zarejestrowanych było 503 sklepy spożywcze, w tym 31 super i hipermarketów. Spośród 272 skontrolowanych sklepów i 30 super i hipermarketów, 169 sklepów i 30 super i hipermarketów zostało ocenionych na podstawie arkuszy oceny stanu sanitarnego. Sklepy spożywcze to grupa zakładów, w których spotyka się nadal szereg nieprawidłowości. Najmniej zastrzeżeń odnotowano w dużych sklepach, super i hipermarketach, gdzie funkcjonowała kontrola na podstawie wdrożonego systemu HACCP oraz innych systemów jakości np. BRC, IFS. Podczas kontroli sprawdzano stan sanitarno-higieniczny koszyków i wózków zakupowych, nałożono 4 mandaty karne na łączną kwotę 800,00 zł. Najwięcej zastrzeżeń, podobnie jak w latach ubiegłych stwierdzono w małych sklepach, w których zauważany był brak przestrzeni roboczej, pozwalającej na przeprowadzanie wszelkich działań, w tym czyszczenie i/lub dezynfekcję. W zakresie bieżącego stanu sanitarnego najczęściej stwierdzano wprowadzanie do obrotu artykułów spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia i daty minimalnej trwałości.

W roku 2021, zgodnie z wytycznymi Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego oraz Głównego Inspektora Sanitarnego, podczas kontroli w obiektach obrotu żywnością oraz w zakładach żywienia zbiorowego otwartego i zamkniętego sprawdzano pochodzenie wprowadzanego do obrotu mięsa i wędlin wieprzowych, dziczyzny. Przeprowadzono kontrole na targowiskach, także z pracownikami Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Gnieźnie, w zakresie wykrywania i nielegalnego wprowadzania do obrotu handlowego mięsa i wyrobów mięsnych. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie oraz nielegalnego wprowadzania do obrotu mięsa i przetworów mięsnych, w tym dziczyzny.

W roku 2021 przeprowadzono łącznie w sklepach spożywczych 346 kontroli sanitarnych (w tym 60 w marketach). Przeprowadzono 49 kontroli interwencyjnych (w tym 10 w super i hipermarketach), które związane były głównie ze skargami konsumentów na jakość produktów lub niewłaściwy stan sanitarno-porządkowy w zakładach oraz kontrole związane z powiadomieniami w zakresie systemu RASFF. Wydano ogółem 37 decyzji administracyjnych. Wydano 5 decyzji zakazujących wprowadzanie do obrotu środków spożywczych nie posiadających oznakowania i/lub

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNEŹNIŃSKIEGO ZA 2021 ROK

z nieprawidłowym, niepełnym oznakowaniem (mięso surowe, ryby mrożone, wędliny, wyroby cukiernicze). Decyzje zakazujące, dotyczyły również zakazu wprowadzania do obrotu artykułów spożywczych po terminie przydatności do spożycia, lub po upływie daty minimalnej trwałości, a także zakazu przechowywania artykułów spożywczych nietrwałych mikrobiologicznie poza urządzeniem chłodniczym.

W sklepach spożywczych oraz super i hipermarketach, za nieprzestrzeganie wymagań dotyczących zachowania czystości i porządku oraz warunków higieny w tym stanu sanitarno-higienicznego koszyków i wózków zakupowych, a także za wprowadzanie do obrotu przeterminowanej żywności i braku zachowania ciągłości łańcucha chłodniczego dla produktów nietrwałych mikrobiologicznie, nałożono łącznie 7 mandatów (3 w sklepach, 4 w supermarkecie) na sumę 1450,00 zł.

Do badań laboratoryjnych pobrano we wszystkich sklepach 117 próbek środków spożywczych, w tym 70 próbek w super i hipermarketach. W 100% zewidencjonowanych sklepach spożywczych, w tym super i hipermarketach zostały opracowane, wdrożone procedury i instrukcje Dobrej Praktyki Higienicznej, natomiast zasady systemu HACCP wdrożone zostały we wszystkich super i hipermarketach tj. ogółem w 117 sklepach spożywczych, co stanowi 23,3 % obiektów w ww. grupie.

W grupie zakładów „inne obiekty obrotu żywnością” w roku 2021 na ogólną liczbę obiektów 75, przeprowadzono łącznie 16 kontroli, w tym 3 kontrole dotyczące powiadomień w systemie wczesnego ostrzegania Rapid Alert System for Food and Feed. W roku 2021 nadzorem sanitarnym objęto 13 piekarni, w których przeprowadzono 20 kontroli sanitarnych i sprawdzających. W wyniku przeprowadzonych kontroli i stwierdzonych nieprawidłowości wydano 6 decyzji zarządzających. Z przeprowadzonych ocen sanitarnych wynika, że stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły stanu sanitarno-technicznego zakładów tj.: nieprawidłowy stan sanitarno-techniczny powierzchni ścian, sufitów, podłóg, sprzętu używanego w produkcji. W wyniku kontroli sanitarnych w piekarniach stwierdzono poza nieprawidłowościami technicznymi uchybienia z zakresu higieny produkcji. W grupie piekarni odnotowano wskaźnik zakładów posiadających wdrożony system HACCP na poziomie 100 % obiektów.

W roku 2021 nadzorem sanitarnym objęto 10 ciastkarni, w których przeprowadzono łącznie 12 kontroli. Wydano 4 decyzje administracyjne, które dotyczyły poprawy stanu sanitarno-technicznego powierzchni podłóg, ścian, sufitów oraz wykonania badań

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIEŃSKIEGO ZA 2021 ROK

własnościowych (mikrobiologicznych) produkowanych wyrobów cukierniczych i ciastkarskich, wraz z przedstawieniem harmonogramu częstotliwości ich wykonywania. W tej grupie obiektów odsetek zakładów posiadających wdrożony system HACCP w 2021 roku wynosił 100%.

W grupie zakładów „*producentów żywności*” w roku 2021 zewidencjonowanych zostało ogółem 779 gospodarstw produkcji pierwotnej; 5 gospodarstwa produkcji pierwotnej i rolniczego handlu detalicznego; 3 produkcji pierwotnej, rolniczego handlu detalicznego, dostawców bezpośrednich. Przeprowadzono ogółem 7 kontroli gospodarstw produkcji pierwotnej. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. W trakcie kontroli pobrano 2 próbki żywności: sałata (metale), owoce miękkie - maliny (pestycydy). W grupie zakładów „*inne zakłady obiekty obrotu żywnością*” w roku 2021 zewidencjonowanych zostało ogółem 75 obiektów. W grupie przeprowadzono ogółem 17 kontroli. W grupie zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego, na ogólną liczbę 136 zarejestrowanych obiektów skontrolowano 113 zakładów. W roku 2021 przeprowadzono 116 kontroli sanitarnych. W zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego 136 obiekty posiadają wdrożone zasady Dobrej Praktyki Higienicznej i Produkcyjnej, co stanowi 100% ogólnej liczby, a w 112 obiektach funkcjonuje system HACCP, co daje 82% z ogólnej liczby obiektów w tej grupie. W odróżnieniu od minionego roku w grupie obiektów żywienia zbiorowego zamkniętego, w dwóch placówkach oświatowych stwierdzono nieprawidłowości dotyczące stanu sanitarno-technicznego. W zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego, w placówkach oświatowych na podstawie pobranych jadłospisów dekadowych poddano ocenie teoretycznej i jakościowej 27 jadłospisów.

W grupie zakładów „*zakłady usług cateringowych*”, na ogólną liczbę 14 zarejestrowanych obiektów skontrolowano 10 zakładów. W jednym zakładzie cateringowym zostały stwierdzone nieprawidłowości dotyczące braku bieżącej ciepłej i zimnej wody, skutecznej wentylacji w obiekcie oraz nieprawidłowego stanu sanitarno-technicznego powierzchni ścian, sufitów i posadzki w pomieszczeniach produkcyjnych. Stwierdzono również produkty o niewłaściwej jakości zdrowotnej z przekroczoną datą minimalnej trwałości lub terminem przydatności do spożycia oraz wędliny mrożone, co było niezgodne z zaleceniami producenta ujętymi na etykiecie produktu, nałożono mandat karny w wysokości 300,00 zł oraz wydano decyzję zarządzającą.

W roku 2021 nadzorem sanitarnym objęto 46 magazynów hurtowych, spośród których skontrolowano 25. W wyniku przeprowadzonych kontroli w jednym magazynie

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIĘSKIEGO ZA 2021 ROK

hurtowym stwierdzono nieprawidłowy stan sanitarno-higieniczny powierzchni ścian, podłogi oraz wyposażenia w pomieszczeniach magazynowych, w związku z powyższym została wydana decyzja administracyjna. W magazynach hurtowych pobrano ogółem 41 próbek żywności. Wszystkie magazyny hurtowe posiadały wdrożone zasady dobrej praktyki higienicznej (GHP), natomiast 65% zakładów posiadało wdrożone i utrzymane kontrole wewnętrzne w zakładzie w oparciu o zasady systemu HACCP (Analiza Zagrożeń i Krytyczne Punkty Kontroli) tj. 30 magazynów hurtowych.

W 2021 roku zewidencjonowanych było 5 kiosków. Spośród 5 zewidencjonowanych kiosków stwierdzono 1 kiosk, w którym wprowadzano do obrotu mięso na targowisku. Analogicznie do roku poprzedniego, w roku 2021 kioski posiadały wdrożone zasady Dobrej Praktyki Higienicznej. Na targowiskach sprawdzano pochodzenie wyrobów mięsnych oraz dziczyzny, w tym zakresie nieprawidłowości nie stwierdzono.

W zakładach garmażeryjnych, na ogólną liczbę 4 zarejestrowanych obiektów skontrolowano 4 zakłady. W wyniku przeprowadzonych kontroli sanitarnych w jednym zakładzie stwierdzono nieprawidłowości, które dotyczyły stanu sanitarno-technicznego, w pozostałych grupach obiektów produkcji żywności, tj. w wytwórniach lodów, przetwórni owocowo-warzywnej, wytwórni makaronów, wytwórni wyrobów cukierniczych, wytwórni koncentratów spożywczych nie stwierdzono zakładów niezgodnych z wymaganiami. W zakładach produkcji żywności z pobranych próbek do badań laboratoryjnych nie zakwestionowano próbek.

3. Stan sanitarny środków transportu żywności

W roku 2021 przeprowadzono ogółem 48 kontroli środków transportu służących do przewozu żywności, z czego 29 kontrole zrealizowano na wniosek o wpis i zatwierdzenie przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gnieźnie oraz 19 kontroli sanitarnych pojazdów. W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano ogółem 29 decyzji zatwierdzających i zaświadczeń o wpisie do rejestru środków transportu przeznaczonych do przewozu żywności. Decyzje zatwierdzające dotyczyły 9 środków transportu służących do przewozu żywności w ramach usług cateringowych, transport gotowych posiłków gastronomicznych w termosach transportowych oraz w pojemnikach termoizolacyjnych, w tym 4 środki transportu wyposażone w agregat chłodniczy i jeden z układem mroźny. Dokonano również odbioru 16 samochodów dostawczych typu „izoterma” z agregatem chłodniczym, służących do przewozu artykułów spożywczych w opakowaniach jednostkowych oraz zbiorczych producenta

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIEŃSKIEGO ZA 2021 ROK

wymagających przechowywania w warunkach chłodniczych, pozostałe 4 zatwierdzenia związane były ze środkami transportu przeznaczonymi do przewozu opakowanych środków spożywczych nie wymagających warunków chłodniczych.

Przeprowadzono kontrole sanitarne w hurtowniach mrozonek i ryb, dokonano oceny 1 środka transportu posiadającego układ mroźny. Skontrolowano 7 pojazdów z agregatem chłodniczym w hurtowni mięsno-wędliniarskiej. Ocenę warunków transportu pieczywa i wyrobów piekarniczo-cukierniczych dokonano w piekarniach, w których skontrolowano 5 środków transportu. Skontrolowano 2 środki transportu posiadające układ chłodniczy, służące do przewozu wyrobów piekarniczo-cukierniczych, kontrole sanitarne dokonano również kontrole sanitarne 2 samochodów dostawczych służących do przewozu opakowanych artykułów spożywczych nie wymagających warunków chłodniczych. Pozostałe 2 kontrole sanitarne dotyczyły środków transportu przeznaczonych do przewozu gotowych posiłków w zamkniętych pojemnikach termoizolacyjnych i termosach. Powyższe kontrole sanitarne nie wykazały nieprawidłowości.

4. Jakość zdrowotna środków spożywczych

Tab. 2 Zestawienie przebadanych próbek żywności pobranych w obiektach żywnościowo żywieniowych w 2021 roku zlokalizowanych na terenie powiatu gnieźnieńskiego.

Lp.	Grupa produktów	Ilość prób zbadanych				% prób zakwestionowanych			
		2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021
1.	Lody	16	16	21	15	0	0	0	0
2.	Ciastka z kremem	25	35	15	10	0	0	0	0
3.	Wyroby garmażeryjne i kulinarne	0	0	0	0	0	0	0	0
4.	Mięso i przetwory mięsne	21	31	23	26	0	0	0	0
5.	Drób, podroby i produkty drobiarskie	17	26	15	8	5,9	0	0	0
6.	Mleko i przetwory mleczne	30	20	15	10	0	0	0	0
7.	Ryby, owoce morza i ich przetwory	23	23	6	7	0	0	0	0
8.	Suplementy diety	12	15	9	6	0	0	0	0
9.	Owoce, warzywa, zioła i przyprawy	34	44	32	31	0	0	0	0
10.	Materiały i wyroby do kontaktu z żywnością	7	8	2	6	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne Sekcja Higieny Żywności i Żywienia PSSE Gniezno

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIĘSKIEGO ZA 2021 ROK

W 2021 roku zbadano ogółem 204 próbek środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością, próbki środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością pobierane były w ramach urzędowej kontroli i monitoringu.

Analizując zestawienie zdyskwalifikowanych próbek środków spożywczych na przestrzeni lat 2018-2021, należy stwierdzić, iż największy spadek kwestionowanych próbek nastąpił w grupie: drób, podroby i produkty drobiarskie, w których w ostatnich dwóch latach nie stwierdzono nieprawidłowości zarówno pod względem parametrów mikrobiologicznych, jak i chemicznych.

W latach 2018-2021 nie zakwestionowano pobranych do badań próbek materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością zarówno pochodzenia krajowego, z UE oraz z importu. Odsetek kwestionowanych próbek na przestrzeni lat 2018-2021 przedstawia poniższa tabela.

Tab. 3 Zestawienie próbek żywnościowo-żywnieniowych kwestionowanych w latach 2018-2021 na terenie powiatu gnieźnieńskiego.

Rok	Środki spożywcze	
	Ilość zbadanych próbek	% próbek kwestionowanych
2018	293	0,3
2019	320	0
2020	198	0
2021	204	0

Źródło: opracowanie własne Sekcja Higieny Żywności i Żywnienia PSSE Gniezno

4.1 Znakowanie środków spożywczych

W 2021 roku na ogólną liczbę 204 zbadanych próbek żywności i materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością, nie zakwestionowano żadnej z badanych próbek. W roku 2021 w wyniku badań próbek żywności filet z kurczaka świeży klasy A, oraz skrzydełko z indyka bez lotki świeże, na 10 zbadanych próbek w 2 próbkach wykryto obecność *Salmonella spp.* w 25g – metoda badania PN-EN ISO 6579-1:2017-04(WZ) Nm.

4.2 Nadzór nad obrotem grzybami i przetworami grzybów oraz zatruc grzybami

W roku 2021 w ramach nadzoru nad obrotem grzybami świeżymi wydano 48 atestów na grzyby świeże (w roku 2020 wydano 67 atestów), oraz udzielono 9 porad

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIEŃSKIEGO ZA 2021 ROK

osobom prywatnym w zakresie przynależności gatunkowej grzybów (w roku 2020 udzielono 15 porad). Liczba wydanych atestów oraz udzielonych porad zmniejszyła się w stosunku do roku poprzedniego. Na terenie powiatu gnieźnieńskiego nie zarejestrowano w 2021 roku zakładów zajmujących się przetwórstwem grzybów. Prowadzono kontrole w zakresie prawidłowości sprzedaży grzybów na targowiskach, nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono. W roku 2021 nie otrzymano zgłoszeń zatruc pokarmowych grzybami lub podejrzeń o zatrucie grzybami.

4.3. System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach – RASFF

System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach (*ang. Rapid Alert System for Food and Feed – RASFF*) służy do wymiany informacji pomiędzy organami urzędowej kontroli w Europie będącymi członkami tego systemu. Do systemu wprowadzane są informacje o żywności, paszach i materiałach do kontaktu z żywnością, potencjalnie niebezpiecznych dla zdrowia ludzi, zwierząt lub środowiska i działaniach następczych w wyniku zidentyfikowania takich produktów. W roku 2021 otrzymywano również powiadomienia w ramach systemu pomocy i współpracy administracyjnej AAC (*Administrature Assistance and Corporation System*).

W 2021 roku wpłynęło do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gnieźnie 71 powiadomień, w tym 32 powiadomienia alarmowe i 39 informacyjnych. Wśród zgłaszanych rodzajów zagrożeń w ramach systemu RASFF była: mąka jaglana, w której stwierdzono przekroczenie pozostałości pestycydu – glikofosatu. Pozostałości przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydów chlorotalonilu i propargitu oraz pestycydów chlorotalonilu i propargitu stwierdzono w dwóch produktach pn. truskawka mrożona. Stwierdzono również pozostałości pestycydów – chlorpiryfosu metylowego w owocach grejpfrut.

Przedmiotem kilkunastu powiadomień alarmowych były elementy z kureczaka (filet z piersi, noga, podudzie, jaja, tuszka), pochodzące od polskich producentów, w których wykryto m.in. pałeczki *Salmonella enteritidis*.

Obecność pałeczek z rodzaju *Salmonella spp.* wykryto w produktach np. kiełbasa, ziele angielskim, mięso garnażeryjne. W steku z krokodyla mrożonego wykryto *Salmonellę enterica ssp. Enterica* z gr O11-O67.

Otrzymano 16 powiadomień dotyczących zanieczyszczenia tlenkiem etylenu (ETO) produktów spożywczych (ziarna sezamu), substancji dodatkowych stosowanych do żywności (mączka drzewa świętojańskiego, guma guar) oraz w suplementach diety.

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIĘSKIEGO ZA 2021 ROK

Obecność Aflatoksyn B1 i sumy aflatoksyn B1, B2, G1, G2, stwierdzono w produkcji orzeszki ziemne, w produkcji spożywczym mąka żytnia stwierdzono przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu ochratoksyny A (OTA).

Przedmiotem jednego z powiadomień był produkt olej palmowy, w którym stwierdzono przekroczenia NDP estrów 3-MCPD. Wśród zgłaszanych powiadomieniach o zagrożeniach w ramach systemu RASFF, otrzymano powiadomienie alarmowe i informacyjne dotyczące suplementu diety olejek CBD, w którym stwierdzono obecność kannabidiolu oraz Δ^9 -tetrahydrokannabinolu (CBD).

Spośród powiadomień informacyjnych wymienić należy zgłoszenie w systemie RASFF obecności maduramycyny w wątrobie wieprzowej.

Trzy zgłoszenia alarmowe w systemie RASFF dotyczyły materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością, w których stwierdzono migrację specyficzną pierwszorzędowych amin aromatycznych w produktach: łyżka T-nylon do spaghetti, chochla Florina oraz łyżka z tworzywa sztucznego ONYK, pochodzących z Chin. Stwierdzono niedozwolone użycie biosubstancji w wyrobach z tworzywa sztucznego (tj. 40% włókno bambusa, 30% puder kukurydziany, 30% melamina).

**STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
POWIATU GNIEŹNIEŃSKIEGO ZA 2021 ROK**

Tabela 4 Dane dotyczące otrzymanych powiadomień alarmowych/informacyjnych w systemie RASFF lub w systemie AAC w 2021 r.

ZAGROŻENIE	KATEGORIE PRODUKTÓW	Liczba powiadomień
<i>Salmonella Eneritidis</i>	świeże elementy z kurczaka (filet z piersi kurczaka, tuszka, noga kurczaka, podudzie, próbki środowiskowe, jaja, mięso czerwone)	24
<i>Salmonella Eneritidis</i>	Metka tatarska	1
<i>Salmonella z grupy 0:3,10 (E1)</i>	Pieprz czarny mielony	1
<i>Salmonella spp.</i>	Mięso garmażeryjne, kielbasa gospochy, ziele angielskie	3
<i>Salmonella enterica subsp. Enterica z gr O11-O67</i>	Stek z krokodyla mrożony	1
<i>Salmonella typhimurium</i>	Wymaz z kurnika	1
<i>Salmonella spp., E. Coli</i>	Kielbasa polska surowa	1
tlenek etylenu	Sezam, szynka, serek, lody, donaty z polewą czekoladową, napój migdałowy, suplement diety, mieszanki piekarnicze, zupa	16
migracja specyficzna pierwszorzędowych amin aromatycznych	przedmioty użytku do kontaktu z żywnością	3
40% włókno bambusowe, 30 % puder kukurydziany, 30 % melamina	przedmioty użytku do kontaktu z żywnością	1
bambus	przedmioty użytku do kontaktu z żywnością	2
przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pestycydu – propamokarbu	Truskawka mrożona	1
pozostałości pestycydu- chlorpiryfosu metylowego	owoc grejpfrut	1
Pozostałości pestycydów chlorotalonilu i propargitu	Truskawka mrożona	1
Przekroczenie najwyższego poziomu deoksyniwalenolu	Makaron razowy Świderki	1
przekroczenie estrów 3-MCPD	Olej palmowy	2
Obecność maduramycyny	Wątroba wieprzowa	1
pozostałości pestycydu - glifosatu	mąka jagłana	1
Aflatoksyna B1 i sumy aflatoksyn B1, B2, G1, G2	Orzeszki ziemne	2
przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu ochratoksyny A (OTA)	Mąka żytnia	1
Niezadeklarowana substancja - sylденаfil	Suplement diety	1
Obecność kannabidiolu (CBD)	Suplement diety Olejek CBD	1
Obecność Δ9-tetrahydrokannabinolu (CBD)	Suplement diety Olejek konopny 5% CBD	1
Obecność glikolu propylenowego	Napój energetyczny	1
alkaloidów indolowych	(johimbin) w korze roślin	1
nieprawidłowe oznakowanie	Chipsy ziemniaczane	1

Źródło: opracowanie własne Sekcja Higieny Żywności i Żywnienia PSSE Gniezno

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIĘZIŃSKIEGO ZA 2021 ROK

4.4. Badanie żywności w kierunku obecności organizmów genetycznie zmodyfikowanych (GMO)

W roku 2021 w kierunku wykrywania obecności organizmów genetycznie zmodyfikowanych (GMO) i identyfikacji modyfikacji genetycznej pobrano do badania 1 próbkę środka spożywczego w ramach urzędowej kontroli oraz w ramach próbek dodatkowych próbkę skrobi ziemniaczanej. Do badań pobrano próbki z produktów mogących potencjalnie zawierać GMO. Nie zakwestionowano zbadanych próbek. W roku 2021 w ramach urzędowej kontroli przeprowadzono 8 kontroli w zakładach produkcji żywności, w których mogą występować produkty, zawierające organizmy genetycznie zmodyfikowane, oraz 1 kontrolę w miejscach obrotu żywnością, sprawdzono prawidłowość oznakowania gotowego wyrobu, dokumentację towarzyszącą środkom spożywczym (umożliwiającą śledzenie pochodzenia produktu), oraz dokumentację dotyczącą certyfikatów i zaświadczeń potwierdzających nieobecność GMO. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie posiadanej dokumentacji.

5. Jakość zdrowotna materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością

Nadzór sanitarny nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz kosmetykami obejmuje zarówno sanitarno-higieniczne warunki produkcji jak i bezpieczeństwo zdrowotne tych produktów.

W zakresie nadzoru nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością skontrolowano wytwórnictwo materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz przeprowadzono 9 kontroli w miejscach obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością (8 w hurtowni i 1 w sklepach). Na podstawie arkusza oceny stanu sanitarnego oceniono 1 wytwórnictwo i 1 hurtownię, które nie wykazały niezgodności. W trakcie kontroli sprawdzono posiadanie przez przedsiębiorcę pisemnej deklaracji zgodności stwierdzającej, iż oferowane towary spełniają wymagania rozporządzenia 1935/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 października 2004 r. w sprawie materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, oraz prawidłowość oznakowania produktów jednostkowych i zbiorczych zgodnie z wymaganiami w/w rozporządzenia. W ramach nadzoru nad zakładami

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNEŹNIEŃSKIEGO ZA 2021 ROK

produkcji i specjalistycznymi obiektami obrotu pobrano do badania 6 próbek materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością:

- 4 próbek wyrobów ceramicznych/ naczyń do picia (import),
- 2 próbki wyrobów szklanych (import).

Pobrane próbki wyrobów ceramicznych i szklanych zbadano w kierunku migracji ołowiu i kadmu, próbek nie zakwestionowano.

6. Produkty kosmetyczne

W roku 2021 prowadzono również nadzór nad obiektami obrotu kosmetykami. Ogółem przeprowadzono 14 kontroli w sklepach oraz 6 kontroli w zakładach produkcji i konfekcjonowania produktów kosmetycznych. W roku 2021 otrzymano powiadomienie o występowaniu w obrocie zakwestionowanego produktu kosmetycznego (pasty do zębów) umieszczonego w systemie RAPEX - notyfikacji nr A12/00281/21, która nie spełniała wymagań Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1223/2009. Po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego w sklepach spożywczych ze stoiskami sprzedaży kosmetyków oraz sklepach branży kosmetycznej nie stwierdzono w obrocie ww. kwestionowanego produktu kosmetycznego.

7. Wybrane zagadnienia żywienia zbiorowego

Zakład żywienia zbiorowego to zakład wykonujący działalność w zakresie zorganizowanego żywienia określonych grup konsumentów, w szczególności w szpitalach, zakładach opiekuńczo-wychowawczych, żłobkach, przedszkolach, szkołach, internatach, zakładach pracy, domach pomocy społecznej. W ocenach żywienia zbiorowego (jadłospisów) korzystano z publikacji jednostek badawczo-rozwojowych podległych i nadzorowanych przez Ministerstwo Zdrowia, w tym głównie Instytutu Żywności i Żywienia. Oceny sposobu żywienia dokonywane w obiektach, dla których nie wprowadzono przepisów dotyczących żywienia, przesyłane były w formie pism (zawierających również informacje o stwierdzonych nieprawidłowościach) do przedsiębiorców prowadzących żywienie (odpowiedzialnych za bezpieczeństwo żywności i jakość żywienia) oraz do wiadomości organom założycielskim oraz kierownikom placówek. W ramach nadzoru nad jakością posiłków w roku 2021 przeprowadzono ogółem 27 ocen żywienia. Na podstawie jadłospisów w zestawieniach dekadowych dokonano oceny dla 18 przedszkoli (w tym 2 klubiki dziecięce), 6 szkół,

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIŃSKIEGO ZA 2021 ROK

2 bloków żywienia w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych. Pobrano i oceniono jedno zestawienie dekadowe ze szpitala. W celu uzyskania oceny żywienia ww. placówek użyto norm żywienia dla populacji Polski oraz zasad żywienia dla poszczególnych grup ludności, rekomendowanych przez Instytut Żywności i Żywienia. Dobór produktów spożywczych oraz sposób ich przygotowywania sprawdzono pod względem zgodności z wymogami *rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca, w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach (Dz. U. 2016 poz. 1154)*.

7.1. Kontrole bloków żywienia w szpitalach

Na terenie powiatu gnieźnińskiego usługi żywienia całodobowego świadczone są w dwóch placówkach zdrowotnych. W jednej z nich ocena żywienia zaplanowana jest na styczeń 2022 r. w drugiej natomiast pobrano do oceny dekadowy jadłospis, który poddano ocenie teoretycznej oraz jakościowej, zgodnie z programem oceny żywienia pacjentów w szpitalach i zakładach opieki zdrowotnej. Do oceny żywienia wykorzystano *Arkusze oceny dekadowej jadłospisów*, który załączono do niniejszej oceny. Przy analizie pobranego w czasie kontroli sanitarnej jadłospisu dekadowego, posłużono się częścią teoretyczną oraz jakościową norm żywienia dla populacji Polski, zasadami prawidłowego sposobu żywienia rekomendowanymi przez Narodowe Centrum Edukacji Żywnościowej oraz Praktycznym Podręcznikiem Dietetyki. Całodzienne żywienie pacjentów obejmuje trzy posiłki, tj. śniadanie, obiad oraz kolację. Posiłki przygotowywane są w kuchni własnej szpitala. W związku z oceną wydano pisemne zalecenia do kierownika placówki.

7.2. Żywienie dzieci i młodzieży w jednostkach systemu oświaty

W ramach nadzoru nad realizacją *rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach (Dz. U. 2016 poz. 1154)* skontrolowano 3 sklepiki szkolne na terenie miasta Gniezna, w których prowadzona jest sprzedaż opakowanych środków spożywczych. Przeprowadzono kontrole w 30 stołówkach szkolnych w tym 17 na gminach i 51 przedszkolnych w tym 22 na gminach oraz w 7 stołówkach w zakładach specjalnych i wychowawczych. Podczas kontroli pobrano do oceny

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIEŃSKIEGO ZA 2021 ROK

żywienia zestawy dekadowe jadłospisów, a w ocenach umieszczono zalecenia żywieniowe. W zakresie stosowania się do wymogów ww. rozporządzenia stwierdzono nieprawidłowości, dotyczące głównie zbyt niskiej podaży warzyw i/lub owoców oraz produktów nabiałowych, w kilku z ocenianych jadłospisów wykazano zbyt małą ilość dań z udziałem ryb, w 6 placówkach oświatowych.

8. Nadzór nad bezpieczeństwem suplementów diety i żywności

Nadzór sanitarny w zakresie bezpieczeństwa suplementów diety, żywnością specjalnego przeznaczenia dla określonych grup oraz środkami spożywczymi wzbogacanymi witaminami lub składnikami mineralnymi, sprawowany był zgodnie z ustawowymi kompetencjami obejmuje zarówno aspekt produkcji jak i dystrybucji tych produktów. Z uwagi na fakt, iż na terenie działania PPIS w Gnieźnie nie ma wytwórni suplementów diety, nadzór nad ww. środkami prowadzony był w obiektach obrotu żywnością: magazynach hurtowych, w sklepach zielarsko-medycznych, sklepach dla sportowców, w siłowniach, w aptekach, na wydzielonych stoiskach w marketach oraz na stronach internetowych. Ogółem w 2021 r. sprawdzono 53 suplementy diety w miejscach obrotu – nieprawidłowości w oznakowaniu nie wykazano. Na portalach internetowych dokonano oceny 8 suplementów diety – nie stwierdzono nieprawidłowości w oznakowaniu. Prowadzono nadzór nad żywnością specjalnego przeznaczenia żywieniowego, oraz środkami spożywczymi wzbogacanymi witaminami lub składnikami mineralnymi - sprawdzono 5 produktów, nieprawidłowości nie stwierdzono. Do badań, zgodnie z harmonogramem poboru próbek, pobrano 6 suplementów diety (5 próbek w kierunku badań mikrobiologicznych, 1 próbki na zawartość witamin, składników mineralnych). Pobranych próbek nie kwestionowano.

9. Podsumowanie stanu sanitarnego zakładów żywności i żywienia, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz produktów kosmetycznych w 2021 r.

1. W roku 2021 w ewidencji znajdowało się 2284 obiektów żywnościowo-żywieniowych, w porównaniu do roku 2020 nastąpił wzrost o 28 obiektów.
2. W roku ubiegłym przeprowadzono 589 zaplanowanych kontroli, co stanowi 80,8 % harmonogramu. Przekazywano do sieci handlowych i dużych sklepów oraz obiektów żywienia zbiorowego informację przygotowaną na podstawie rekomendacji Głównego

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIŃSKIEGO ZA 2021 ROK

Inspektora Sanitarnego dla branży handlowej oraz gastronomicznej, w związku z potencjalnym ryzykiem zakażenia SARS-CoV-2.

3. W roku 2021 odnotowano 3 obiekty niezgodne z wymaganiami, co stanowi wzrost o 0,95% w porównaniu do 2020 r. gdzie nie stwierdzono.

4. Wskaźnik obiektów z wdrożonym systemem HACCP w roku 2021 wyniósł 26,6 %, w roku 2020 stanowił 24,4% ogólnej liczby zakładów co stanowi wzrost o 2,2 % obiektów.

5. W 2021 roku wydano 47 decyzji zarządzających, w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w porównaniu do roku 2020 (14 decyzji zarządzających) nastąpił wzrost o 33 decyzje.

6. W opisywanym roku sprawozdawczym na ogólną liczbę 204 pobranych i zbadanych próbek żywności, materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością, nie zakwestionowano zbadanych próbek.

7. W zakresie oceny jakości żywienia w roku 2021 dokonano analizy 27 zestawień dekadowych : 16 w przedszkolach, 6 w szkole, 1 w bloku żywienia w szpitalu na terenie miasta Gniezna, 2 w żłobkach oraz 2 w zakładach specjalnych i wychowawczych. Większość z ocenionych zestawień dekadowych była zgodna z zasadami racjonalnego żywienia. W ogólnej ocenie placówek żywienia zbiorowego zamkniętego, stwierdzono w 2021 r. poprawę w porównaniu do roku 2020 w doborze produktów z poszczególnych grup, tzn. uwzględnia się wyższą podaż warzyw i/lub owoców, oraz obniżono udział słodkich gotowych przekąsek podawanych dzieciom na podwieczorek w placówkach przedszkolnych.

**STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
POWIATU GNIEŹNIEŃSKIEGO ZA 2021 ROK**

**Zapobieganie oraz
zwalczanie zakażeń i chorób
zakaźnych u ludzi**

**STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
POWIATU GNIEŹNIEŃSKIEGO ZA 2021 ROK**

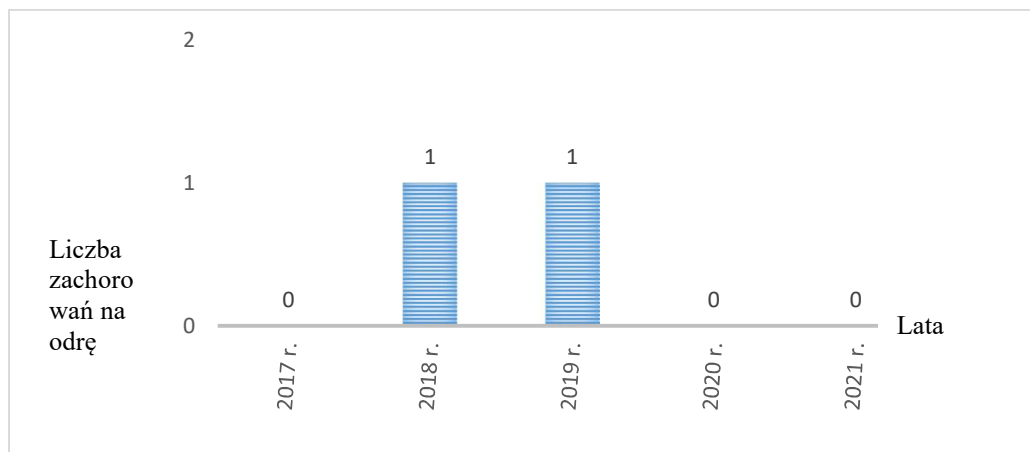
STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIĘŹNIĘSKIEGO ZA 2021 ROK

1. Choroby zakaźne objęte przez Światową Organizację Zdrowia programami eradykacji i eliminacji (odra, różyczka, poliomyelitis)

1.1. Odra

W 2021 roku nie zarejestrowano przypadków odry potwierdzonych badaniami wirusologicznymi i serologicznymi.

Wykres 2. Liczba przypadków zachorowań na odrę w powiecie gnieźnieńskim w latach 2017-2021

Źródło: opracowanie własne Sekcja Epidemiologii PSSE Gniezno

1.2. Różyczka

W roku 2021 podobnie jak w 2020 r. nie zanotowano zachorowań na różyczkę. Nie zarejestrowano również przypadków wrodzonego zespołu różyczkowego.

1.3. Poliomyelitis (ostre nagminne porażenie dziecięce)

W 2021 r. w odróżnieniu od roku 2020 zarejestrowano 1 zachorowanie na zespół Gullaina- Barrego, u 15 letniego chłopca hospitalizowanego. Zejście choroby: wyzdrowienie.

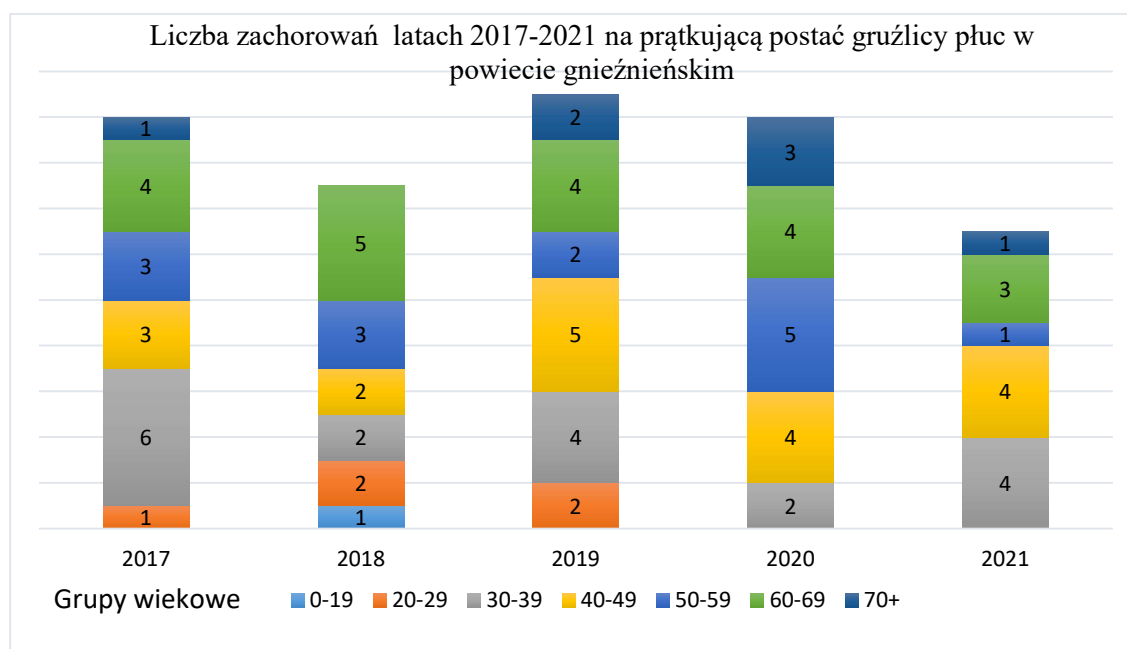
2. Gruźlica

Ogółem w roku 2021 r. zarejestrowano 13 przypadków zachorowań na gruźlicę prątkującą płuc, jest to 5 zachorowań mniej niż w roku ubiegłym. W 2021 r. ogółem zachorowało 9 mężczyzn i 4 kobiety. Odnotowano 4 zgony z powodu zachorowania na prątkującą postać gruźlicy płuc, które dotyczą mężczyzn w wieku: 46 lat i 62 lat oraz kobiet w wieku 64 lat i 83 lat. Najwięcej osób zachorowało w przedziale wiekowym 30-39 lat, tj. 4 osoby oraz 4 osoby w grupach wiekowych 40-49 lat. Zachorowania dotyczyły osób mieszkających w miastach (7 osób) pozostałe zachorowania dotyczyły osób mieszkających na wsiach (6 osób), większość osób była nieaktywna zawodowo, dot. 8 osób. Wszystkie osoby były hospitalizowane, 2 osoby w przeszłości chorowały na gruźlicę. Nadzorem epidemiologicznym Państwowa Inspekcja Sanitarna objęła 31 osób

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIEŃSKIEGO ZA 2021 ROK

z otoczenia chorych. Nadzór epidemiologiczny polegał na skierowaniu do ww. osób pisemnej informacji o konieczności zgłoszenia się do lekarza w celu objęcia opieką medyczną i skierowania na badania diagnostyczne w kierunku gruźlicy płuc. W przypadku 1 osoby wszczęto postępowanie administracyjne w związku przerwaniem leczenia i hospitalizacji oraz podejmowano czynności interwencyjne wraz z funkcjonariuszami Komendy Powiatowej Policji w Gnieźnie. Na podstawie pisemnej informacji otrzymanej od lekarza osoba ta samowolnie opuściła oddział leczenia chorób płuc i gruźlicy przerywając tym samym leczenie p/prątkowe. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gnieźnie wydał w stosunku do ww. osoby decyzję administracyjną nakazującą poddanie się obowiązkowej hospitalizacji.

Wykres 3. Liczba zachorowań w latach 2017-2021 na prątkującą postać gruźlicy płuc w powiecie gnieźnieńskim z podziałem na grupy wiekowe

Źródło: opracowanie własne Sekcja Epidemiologii PSSE Gniezno

3. Grypa

W roku 2021 r. zarejestrowano ogółem 25 010 zachorowań i podejrzeń zachorowań na grypę, jest to o 10 676 przypadków mniej w porównaniu do roku ubiegłego. Najwięcej zachorowań zanotowano w grupie wiekowej od 15 do 64 roku życia tj. 11 111 osób. Hospitalizacji poddano 11 osób, najwięcej hospitalizacji odnotowano w grupie wiekowej 0-4 i w grupie wiekowej 65 i więcej. W roku 2021 nie zarejestrowano przypadków grypy potwierdzonej wirusologicznie. Nie zgłoszono zgonów z powodu grypy i infekcji grypopodobnych. Dane o zachorowaniach uzyskano na podstawie

**STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
POWIATU GNIEŹNIŃSKIEGO ZA 2021 ROK**

sprawozdań przesyłanych przez lekarzy przychodni podstawowej opieki zdrowotnej na terenie powiatu gnieźnieńskiego.

Tabela 5. Liczba zachorowań oraz podejrzeń zachorowań na gripę wg. wieku w powiecie gnieźnieńskim za 2021 r.

Wiek (ukończone lata)	Liczba zachorowań oraz podejrzeń		Powody skierowania do szpitala - liczba osób		
	Ogółem	w tym osoby skierowane do szpitala	objawy ze strony układu	objawy ze strony układu oddechowego	inne przyczyny
0 – 4	6 283	6	-	6	-
5 – 14	5 017	2	-	1	1
15 – 64	11 111	-	-	-	-
65 i więcej	2 599	3	1	1	-
Razem	25 010	11	1	8	1

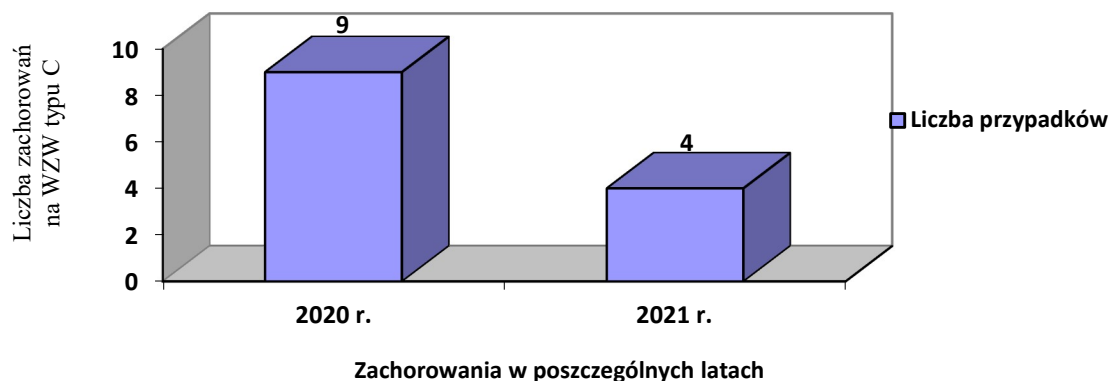
Źródło: opracowanie własne Sekcja Epidemiologii PSSE Gniezno

4. Zakażenia przenoszone drogą krwi. Wirusowe zapalenie wątroby typu C

W 2021 r. zgłoszono w powiecie gnieźnieńskim 4 przypadki zachorowań na wzv typu C, jest to o 5 przypadków mniej niż w roku ubiegłym, w którym odnotowano 9 przypadków zachorowań potwierdzonych laboratoryjnie. Wszystkie zachorowania zostały potwierdzone laboratoryjnie. W zakresie badań laboratoryjnych oznaczono anty-HCV u 2 osób oraz HCV-RNA u 4 osób. Wśród zachorowań na wzv typu C nie zarejestrowano przypadków zachorowania u pracowników medycznych. Najwięcej osób zachorowało w przedziale wiekowym od 40-49 lat 2 osoby. W przedziałach wiekowych od 30-39 oraz 60-69 lat wystąpiły po 1 zachorowaniu, w przedziale wiekowym od 50-59 oraz 20-39 lat nie odnotowano zachorowań. Spośród 4 zachorowań 1 dotyczyło kobiety i 3 mężczyzn, 2 osoby mieszkały w miastach, 2 osoby mieszkały na wsi.

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIĘŃSKIEGO ZA 2021 ROK

Wykres 4. Liczba zachorowań na zachorowań na WZW typu C w powiecie gnieźnieńskim w latach 2020-2021

Źródło: opracowanie własne Sekcja Epidemiologii PSSE Gniezno

5. Choroby przenoszone drogą pokarmową

5.1. Zakażenia bakteryjne

Ogółem w roku 2021 zgłoszono 8 przypadków salmonellozy jelitowej i 1 przypadek salmonellozy pozajelitowej, co stanowi różnicę 4 przypadków mniej niż w roku 2020.

W roku 2021 większość zachorowań dotyczyła salmonelloz o charakterze ostrego nieżytu żołądkowo-jelitowego. Czynnikiem etiologicznym zachorowań potwierdzonych bakteriologicznie były *pał. Salmonella Enteritidis* (4 przypadki), *pał. Salmonella spp.* (4 przypadki) Przedziały wiekowe osób, których dotyczyły zachorowania kształtowały się następująco: dzieci od 0-4 lat (2 zachorowania), 5-9 lat (1 zachorowanie), 10-19 lat (2 zachorowania) i 3 zachorowania w wieku 65 i powyżej.

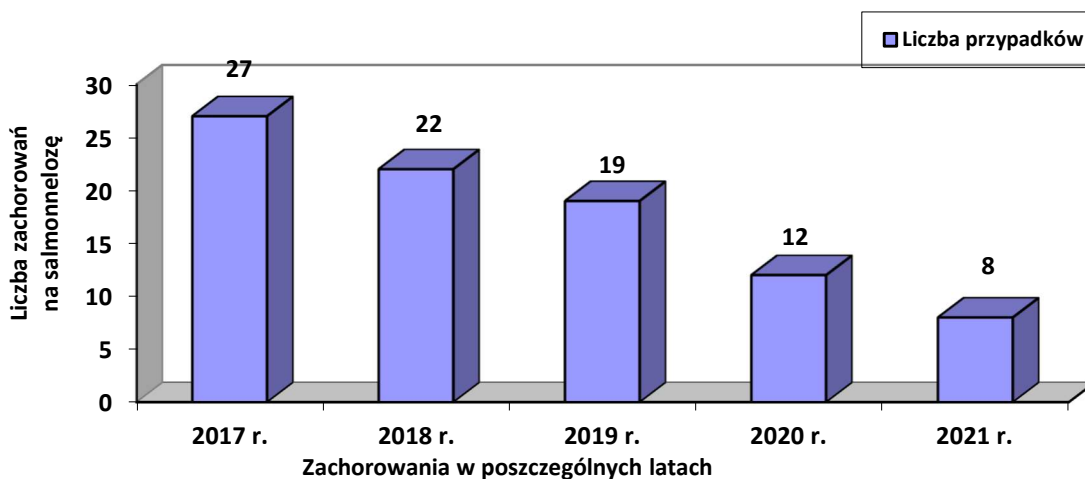
W 2021 roku zarejestrowano 12 przypadków zachorowań na bakteryjne zakażenie jelitowe wywołane przez *Campylobacter*, co stanowi wzrost o 8 zachorowań w porównaniu z rokiem 2020. W roku 2021 odnotowano również 1 zakażenie wywołane *Yersinia enterocolitica*. Nie odnotowano zatruc pokarmowych wywołanych przez pałeczki *Salmonella typhi* wywołujące dur brzuszny, jak również zatruc wywołanych przez gronkowce. W 2021 roku wystąpiło 1 zakażenie wywołane przez bakterię *Listeria monocytogenes* o przebiegu posocznicy – zakażenie wystąpiło u 64 letniego mężczyzny, zejście choroby wyzdrowienie.

W roku 2021 odnotowano zgłoszenie zbiorowego ogniska zatrucia pokarmowego podczas rodzinnego spotkania okolicznościowego. Na podstawie dochodzenia epidemiologicznego ustalono, iż w spotkaniu uczestniczyły łącznie 54 osoby. U 23 osób

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNEŹNIĘŃSKIEGO ZA 2021 ROK

wystąpiły objawy chorobowe. Wszystkie osoby, które brały udział w spotkaniu okolicznościowym zostały objęte nadzorem epidemiologicznym.

Wykres 5. Liczba zachorowań na salmonellozy w powiecie gnieźnieńskim w latach 2017-2021

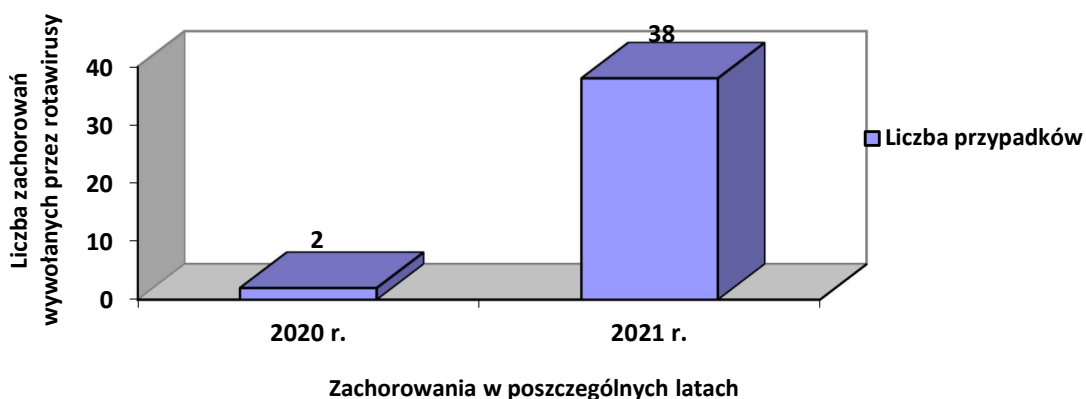
Źródło: opracowanie własne Sekcja Epidemiologii PSSE Gniezno

5.2. Zakażenia wirusowe

Wśród biegunek o etiologii wirusowej w 2021 r. dominowały norowirusy (54 zachorowania), następnie rotawirusy (38 zachorowań) i adenowirusy (7).

W porównaniu do roku 2020 nastąpił znaczący wzrost zakażeń o etiologii wirusowej.

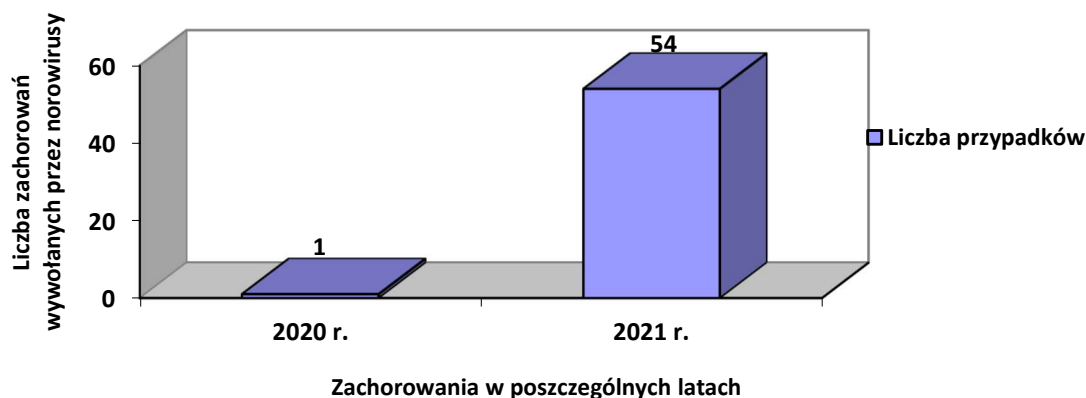
Wykres 6. Liczba zachorowań wywołanych przez rotawirusy w latach 2020-2021

Źródło: opracowanie własne Sekcja Epidemiologii PSSE Gniezno

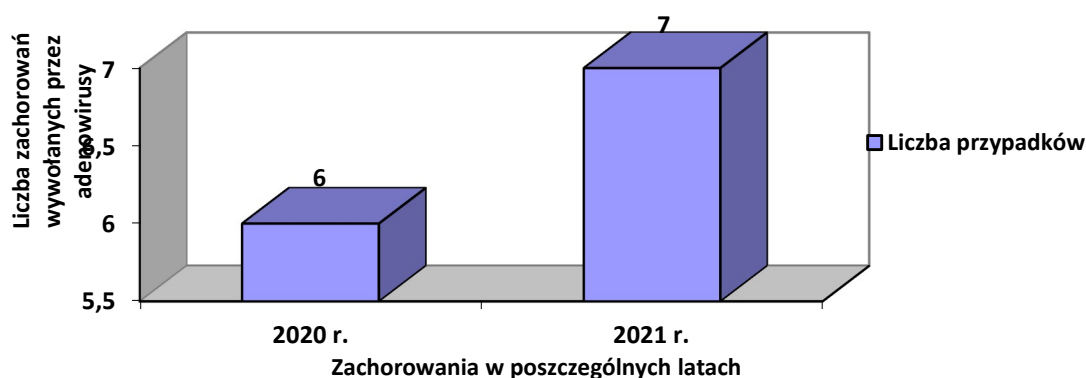
STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIĘŃSKIEGO ZA 2021 ROK

Wykres 7. Liczba zachorowań wywołanych przez norowirusy w latach 2020-2021

Źródło: opracowanie własne Sekcja Epidemiologii PSSE Gniezno

Wykres 8. Liczba zachorowań wywołanych przez adenowirusy w latach 2020-2021

Źródło: opracowanie własne Sekcja Epidemiologii PSSE Gniezno

5.3 Wirusowe zapalenie wątroby typu A (WZW A)

W 2021 r. nie odnotowano przypadków zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu A, podobnie jak w roku 2020 r.

5.4 Włośnica

W 2021 r. oraz 2020 r. nie odnotowano zachorowań wywołanych przez włośnica krętego.

5.5 Zatrucie jadem kielbasianym (botulizm)

Nie stwierdzono zachorowań wywołanych przez bakterię *Clostridium botulinum* w latach 2020-2021.

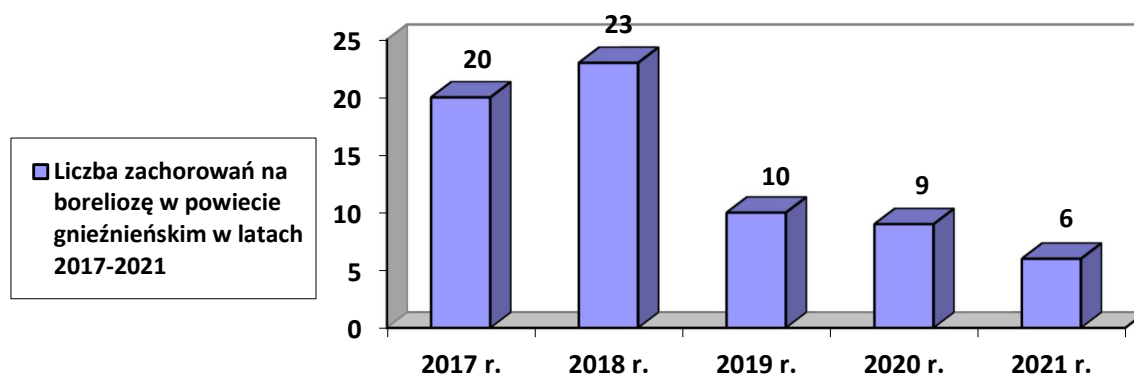
6. Choroby odzwierzęce

W 2021 r. zarejestrowano 6 przypadków zachorowań na boreliozę. Oznacza to spadek o 3 przypadki w porównaniu do roku poprzedniego, w którym odnotowano 9 zachorowań.

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNEŹNIĘSKIEGO ZA 2021 ROK

Spośród zarejestrowanych przypadków 4 zachorowania dotyczyły kobiet w wieku od 45 do 57 lat – 3 osoby zamieszkujące w mieście i jedna na wsi, 2 zachorowania dotyczyły mężczyzn mieszkańców miast w wieku od 27 do 57 lat. Ambulatoryjnie były leczone 3 osoby, 3 osoby były hospitalizowane. Do narażenia najczęściej dochodziło na ogródkach działkowych (1 osoba), w lasach na terenie gminy Gniezno (2 osoby), nie ustalono (3 osoby).

Wykres 9. Liczba zachorowań na boreliozę w powiecie gnieźnieńskim w latach 2017-2021

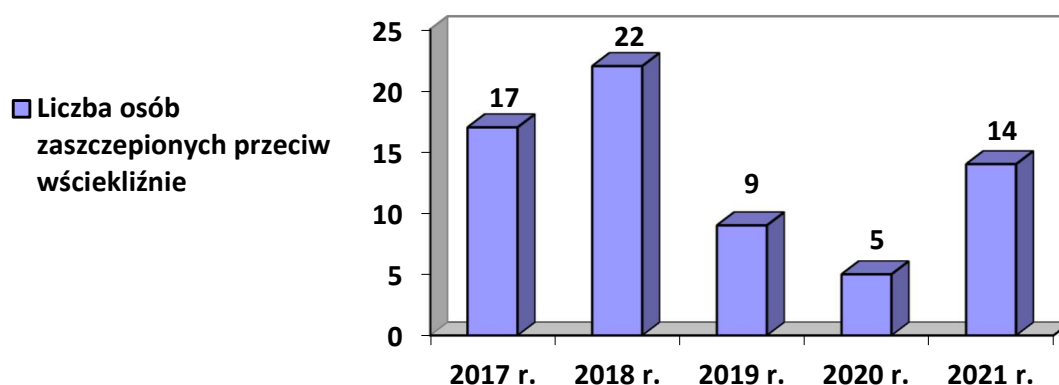

Źródło: opracowanie własne Sekcja Epidemiologii PSSE Gniezno

W 2021 r. przeprowadzono 105 dochodzeń epidemiologicznych w przypadku pokąsań człowieka przez zwierzę, jest to o 2 dochodzenia epidemiologiczne mniej niż w roku ubiegłym. Szczepienia przeciwko wściekliznie zalecono 14 osobom, wszystkie osoby podjęły szczepienia i nie zanotowano przypadków uchylania się od szczepień. Potrzeba szczepień przeciwko wściekliznie dotyczyła 3 osób dorosłych w wieku 18-56 lat i 11 dzieci w wieku od 5 m-cy – do 15 lat. Odnotowano jedno pokąsanie przez szczura na terenie miasta Gniezna, pokąsane zostało dziecko w wieku 13 lat, szczur znalazł się na klatce schodowej bloku mieszkalnego. W roku 2021 liczba osób mających kontakt ze zwierzętami podejrzanymi o wściekliznę i poddanych szczepieniom poekspozycyjnym przeciwko wściekliznie wyniosła 14, co w stosunku do roku w którym odnotowano największą liczbę stanowi spadek o 8 osób.

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIĘSKIEGO ZA 2021 ROK

Wykres 10. Liczba osób mających kontakt ze zwierzętami podejrzanymi o wściekliznę i poddanych szczepieniom poekspozycyjnym przeciwko wściekliznie w latach 2017-2021

Źródło: opracowanie własne Sekcja Epidemiologii PSSE Gniezno

W 2021 r. nie zarejestrowano zachorowań na bąblowicę, podobnie jak w roku 2020.

7. Inwazyjna choroba meningokokowa

W 2021 r. nie zgłoszono przypadków zachorowania na inwazyjną chorobę meningokokową porównywalnie jak w 2020r.

Tabela 6. Liczba zachorowań na chorobę meningokokową w powiecie gnieźnieńskim w latach 2017 -2021

Jednostka chorobowa		Liczba zachorowań				
		2021 r.	2020 r.	2019 r.	2018 r.	2017 r.
Choroba meningokokowa inwazyjna	Ogółem	0	0	1	1	3
	Zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	0	0	0	1	1
	Posocznice	0	0	0	0	2
	Inna określona i nieokreślona	0	0	1	0	0

Źródło: opracowanie własne Sekcja Epidemiologii PSSE Gniezno

8. Inwazyjna choroba pneumokokowa

W roku 2021 odnotowano 1 zachorowanie wywołane przez *Streptococcus pneumoniae*. Zachorowanie o przebiegu posocznicy dotyczyło mężczyzny w wieku 71 lat, pacjent hospitalizowany, nieszczepiony przeciw pneumokokom, zejście choroby wyzdrowienie. zachorowania w dwóch przypadkach zakończyły się wyzdrowienie.

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNEŹNIĘŃSKIEGO ZA 2021 ROK

Tabela 7. Liczba zachorowań na inwazyjną chorobę pneumokokową w powiecie gnieźnieńskim w latach 2017-2021

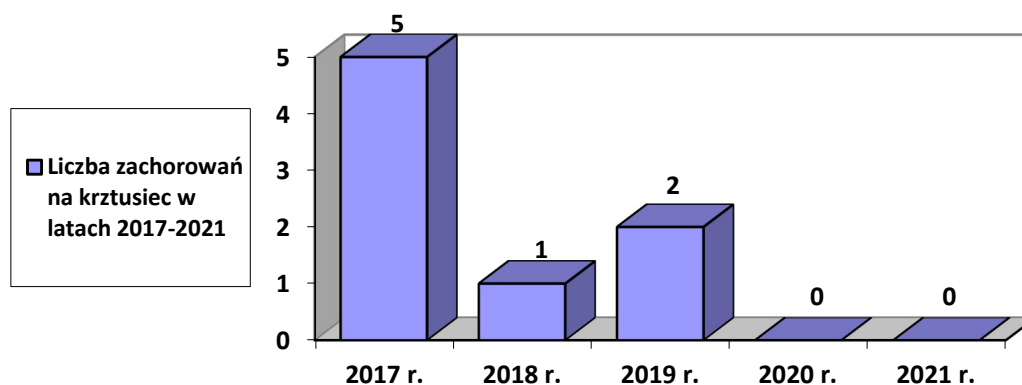
Jednostka chorobowa		Liczba zachorowań				
		2021 r.	2020 r.	2019 r.	2018 r.	2017 r.
Choroba pneumokokowa inwazyjna	Ogółem	1	3	3	5	1
	Zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	0	1	0	4	0
	Posocznice	1	1	1	2	1
	Inna określona i nieokreślona	0	1	2	0	0

Źródło: opracowanie własne Sekcja Epidemiologii PSSE Gniezno

9. Krztusiec

W 2021 r. nie zgłoszono zachorowań na krztusiec, podobnie jak w 2020 r.

Wykres 11. Liczba zachorowań na krztusiec w powiecie gnieźnieńskim w latach 2017-2021

Źródło: opracowanie własne Sekcja Epidemiologii PSSE Gniezno

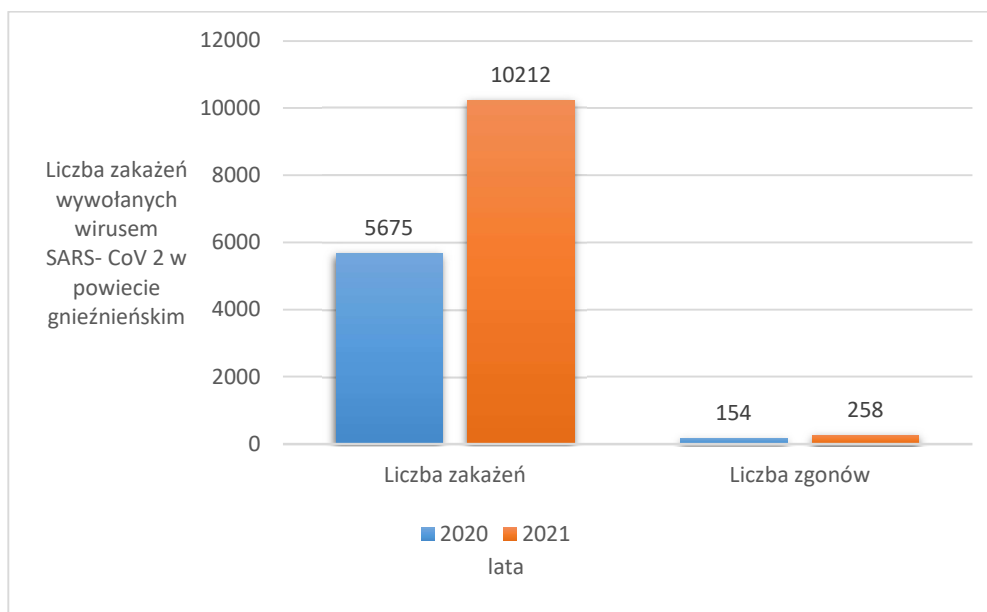
10. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie zakażeń wywołanych przez SARS-CoV-2 w 2021 r. w powiecie gnieźnieńskim

Według danych Ministerstwa Zdrowia opublikowanych na stronie www.gov.pl od początku ogłoszenia epidemii do końca roku 2020 r. w powiecie gnieźnieńskim odnotowano 5 675 zakażeń wywołanych wirusem SARS-CoV-2 oraz 154 zgony. W okresie od 01.01.2021 r. do 31.12.2021 r. odnotowano 10 212 zakażeń wywołanych wirusem SARS-CoV-2 oraz 258 zgonów. W stosunku do roku ubiegłego nastąpił wzrost liczby zakażeń wywołanych SARS-CoV-2 o 4 537 potwierdzonych przypadków oraz

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIEŃSKIEGO ZA 2021 ROK

wzrost liczby zgonów o 104. Łączna liczba zakażeń w powiecie gnieźnieńskim od początku epidemii odnotowana na koniec roku 2021 wynosi 15 887, natomiast łączna liczba zgonów wynosi 412. Według danych Ministerstwa Zdrowia opublikowanych na stronie www.gov.pl

Wykres 12: Liczba zakażeń i zgonów wywołanych wirusem SARS-CoV-2 w latach 2020-2021 na terenie powiatu gnieźnieńskiego

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia opublikowane na stronie www.gov.pl

Według danych Ministerstwa Zdrowia opublikowanych na stronie www.gov.pl na terenie powiatu gnieźnieńskiego na dzień 31.12.2021 r. wykonano ogółem 185 231 szczepień.

Sytuacja epidemiologiczna w placówkach lecznictwa zamkniętego.

W roku 2021 zgłoszono 23 ogniska epidemiczne wywołane wirusem SARS-CoV-2 w szpitalach na terenie powiatu gnieźnieńskiego.

Sytuacja epidemiologiczna w placówkach lecznictwa otwartego.

W 2021 roku stwierdzono 1 ognisko epidemiczne wywołane wirusem SARS-CoV-2 w placówce lecznictwa otwartego.

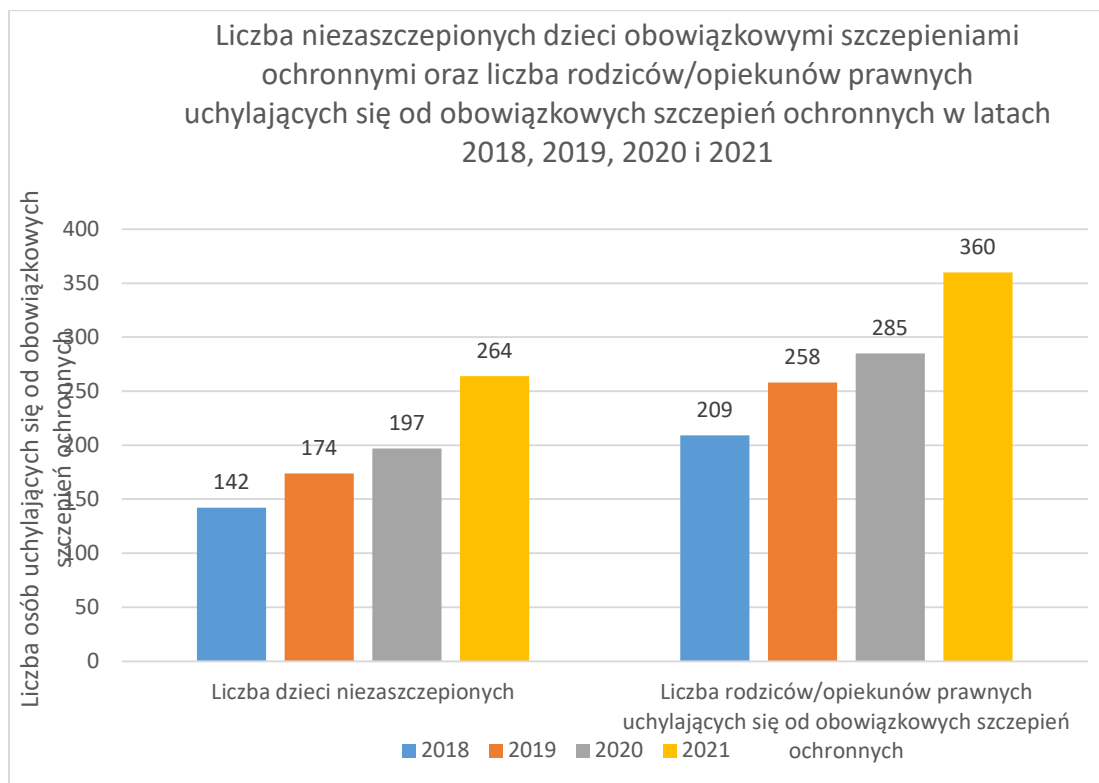
11. Działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w obszarze szczepień ochronnych

Zgodnie z otrzymanymi od lekarzy z terenu powiatu gnieźnieńskiego sprawozdaniem stan na dzień 31.12.2021 r. liczba dzieci niezaszczepionych na terenie powiatu

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNEŹNIĘŃSKIEGO ZA 2021 ROK

gnieźnieńskiego wyniosła 264 osoby, co stanowi wzrost o 67 osoby w stosunku do roku ubiegłego.

Wykres 13. Liczba niezaszczepionych dzieci obowiązkowymi szczepieniami ochronnymi oraz liczba rodziców/opiekunów prawnych uchylających się od obowiązkowych szczepień w latach 2018-2021 na terenie powiatu gnieźnieńskiego.

Źródło: opracowanie własne Sekcja Epidemiologii PSSE Gniezno

W ramach podjętych działań w 2021 roku wysłano wystosowano 108 wezwań do osób uchylających się od szczepień, 6 upomnień wzywających do realizacji obowiązku szczepień, wystawiono 4 tytuły wykonawcze, 4 wnioski o przeprowadzenie egzekucji obowiązków o charakterze niepieniężnym skierowane do Wojewody Wielkopolskiego. W 2021 r. na terenie powiatu gnieźnieńskiego zanotowano 164 przypadków niepożądanych odczynów poszczepiennych (NOP), co w porównaniu z rokiem 2020 stanowiło wzrost o 154.

Odczyny sklasyfikowano jako:

- 5 NOP ciężki
- 10 NOP poważny
- 149 NOP łagodny.

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNEŹNIEŃSKIEGO ZA 2021 ROK

Zgłoszone niepożądane odczyny poszczepienne wystąpiły u 17 dzieci i 147 osób dorosłych.

Tabela 8 Liczba niepożądanych odczynów poszczepiennych zgłoszonych w latach 2018-2021 wg chorób przeciwko, którym wykonano szczepienie na terenie powiatu gnieźnieńskiego.

	gruźlica	WZW B	HIB	Poliomyelitis	Tęžec	Błonica	Krzusiec	Odra	Świnka	Różyczka	Pneumokoki	Meningokoki	Rotavirusy	COVID-19
2018	1	7	10	12	15	15	15	0	0	0	8	3	2	-
2019	1	8	14	11	19	19	18	3	3	3	8	4	0	-
2020	1	5	8	8	9	9	9	1	1	1	3	2	0	-
2021	0	4	7	8	10	10	10	1	1	1	7	0	5	152*

Źródło: opracowanie własne Sekcja Epidemiologii PSSE Gniezno

** Źródło: Bieżący raport dotyczący NOP opublikowany na stronie www.gov.pl*

Tabela 9. Liczba niepożądanych odczynów poszczepiennych zgłoszonych w latach 2018-2021 z podziałem na rodzaje NOP oraz wiek osób, u których wystąpiły na terenie powiatu gnieźnieńskiego (z wyłączeniem NOP po szczepieniu p/Covid-19)

Rok sprawozdawczy	NOP - łagodny		NOP - poważny	NOP – ciężki
	Rok urodzenia	Liczba NOP	Liczba NOP	Liczba NOP
2018	2013	4	-	-
	2017	6	1	1
	2018	7	-	-
2019	2001	1	-	-
	2013	2	-	-
	2014	2	-	-
	2017	6	1	-
	2018	11	1	-
	2019	3	-	-
2020	2017	1	-	-
	2018	6	-	-
	2019	4	-	-
	2020	2	-	-
2021	2008	1	-	-
	2019	2	-	-
	2020	1	-	-
	2021	8	-	-

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIĘSKIEGO ZA 2021 ROK

Źródło: opracowanie własne Sekcja Epidemiologii PSSE Gniezno

W roku 2021 skontrolowano 22 punkty szczepień znajdujące się na terenie powiatu gnieźnieńskiego. Przeprowadzone kontrole obejmowały ocenę dokumentacji, wykonawstwa szczepień oraz warunki przechowywania i transportu preparatów szczepionkowych.

12. Podsumowanie sytuacji epidemiologicznej w zakresie chorób zakaźnych na terenie powiatu gnieźnieńskiego.

1. W 2021 r. zarejestrowano 99 przypadków zakażeń jelitowych o etiologii wirusowej, co stanowi wzrost o 90 przypadków w stosunku do roku ubiegłego.
2. Liczba dzieci niezaszczepionych na terenie powiatu gnieźnieńskiego na dzień 31.12.2021 r. wynosiła 264 osoby, co stanowi wzrost o 67 osoby w stosunku do roku 2020.
3. W 2021 r. na terenie powiatu gnieźnieńskiego zanotowano 164 przypadków niepożądanych odczynów poszczepiennych (NOP), co w porównaniu z rokiem 2020 stanowi wzrost o 154 przypadki.
4. W roku 2021 odnotowano 10 212 zakażeń wywołanych wirusem SARS-CoV-2 oraz 258 zgonów według danych Ministerstwa Zdrowia opublikowanych na stronie MZ www.gov.pl.
5. W roku 2021 r. zarejestrowano ogółem 25 010 zachorowań i podejrzeń zachorowań na gripę, jest to o 10 676 przypadków mniej w porównaniu do roku ubiegłego.
6. W zakresie zachorowań na ospę wietrzną zarejestrowano 217 przypadków zachorowań, co stanowi spadek zachorowań w porównaniu do roku ubiegłego o 120 przypadków.
7. W roku 2021 zarejestrowano 6 przypadków zachorowań na boreliozę, co stanowi spadek o 3 zachorowania w stosunku do roku ubiegłego.
8. W roku 2021 odnotowano 13 przypadków zachorowań na prątkującą postać gruźlicy, co stanowi spadek o 3 zachorowania.
9. W 2021 r. nie zarejestrowano potwierdzonych przypadków zachorowania na odrę i różyczkę, krztusiec.

**STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
POWIATU GNIEŹNIEŃSKIEGO ZA 2021 ROK**

**STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
POWIATU GNIEŹNIĘSKIEGO ZA 2021 ROK**

**Jakość wody przeznaczonej
do spożycia przez ludzi**

**STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
POWIATU GNIEŹNIEŃSKIEGO ZA 2021 ROK**

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIĘSKIEGO ZA 2021 ROK

1. Zaopatrzenie ludności w wodę

W 2021 roku zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 roku w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294) prowadzono monitoring jakości wody oraz działalność nadzorową uwzględniającą interwencje odbiorców wody. Zakres badań wody obejmował zarówno badania: mikrobiologiczne, fizykochemiczne, organoleptyczne oraz badania stężeń substancji promieniotwórczych w wodzie. Badania jakości wody do spożycia wykonywały laboratoria Państwowej Inspekcji Sanitarnej lub inne laboratoria o udokumentowanym systemie jakości badań zatwierdzonym przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej, stosownie do ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2028).

Podstawę zapewnienia konsumentom bezpiecznej wody do spożycia stanowią zarówno badania wykonywane przez producentów wody w ramach kontroli wewnętrznej, jak i badania realizowane w ramach nadzoru sprawowanego przez Państwową Inspekcję Sanitarną. Producenci wody prowadzili badania jakości wody w ramach kontroli wewnętrznej na podstawie uzgodnionych z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Gnieźnie harmonogramów pobierania próbek wody, zgodnie z częstotliwością i zakresem określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294). Sprawozdania z powyższych badań były na bieżąco przekazywane do tutejszego organu, weryfikowano terminowość ich przekazywania, analizowano wyniki badań jakości wody, w konsekwencji określano przydatność wody do spożycia. W sytuacji, gdy woda nie odpowiadała wymaganiom, monitorowano podejmowanie przez producentów wody działań naprawczych mających na celu przywrócenie jakości wody do wymagań ww. rozporządzenia.

1.1 Struktura wodociągów w powiecie gnieźnieńskim

W roku 2021 pod nadzorem znajdowało się 39 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę (tak jak w roku 2020):

- 7 wodociągów o produkcji < 100 m³/d
- 28 wodociągów o produkcji od 101-1000 m³/d
- 4 wodociągi o produkcji od 1001-10000 m³/d
- brak wodociągów o produkcji od 10001 - 100000 m³/d

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIEŃSKIEGO ZA 2021 ROK

Wodociągi o produkcji od 101 do 1000 m³/d są jednym z głównych źródeł zaopatrzenia w wodę ludności z terenu powiatu gnieźnieńskiego – stanowią prawie 70% wszystkich zewidencjonowanych urządzeń wodociągowych. Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę na terenie powiatu gnieźnieńskiego funkcjonowały bez większych zastrzeżeń. Wszystkie wodociągi poddane zostały kontroli oraz ze wszystkich obiektów wodnych zostały pobrane próbki wody do badań laboratoryjnych, zgodnie z harmonogramem poboru próbek wody do spożycia na rok 2021.

W roku 2021 przeprowadzono 40 kontroli stacji uzdatniania wody (tj. o 1 kontrolę mniej niż w roku 2020), stan sanitarno-techniczny oceniono w zdecydowanej większości jako dobry. W przypadku stwierdzenia uchybień technicznych, były one sukcesywnie usuwane przez zarządzających obiektami. W przypadku trzech wodociągów wiejskich zostały wydane decyzje na stan sanitarno-higieniczny i techniczny.

Tabela 10. Struktura wodociągów w powiecie gnieźnieńskim w 2021 roku.

Wodociągi o produkcji [m ³ /d]	Liczba urządzeń dostarczających wodę			Liczba ludności zaopatrywanej	
	wg ewidencji w roku 2021	w tym skontrolowanych	odpowiadającą wymaganiom	łącznie	odpowiadającą wymaganiom
≤100	7	7	7	1,698	1,698
101-1000	28	28	28	43,123	43,123
1001-10000	4	4	4	95,636	95,636
10001-100000	0	0	0	0	0
>100000	0	0	0	0	0
SUMA	39	39	39	140,457	140,457

Źródło: opracowanie własne Sekcja Higieny Komunalnej PSSE Gniezno

* Liczba obiektów, które odpowiadają (w tym warunkowo odpowiadają) wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na podstawie oceny jakości wody produkowanej przez urządzenia dostarczające wodę.

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIĘSKIEGO ZA 2021 ROK

W roku 2021 ogółem w ramach kontroli urzędowej pobrano do badań 244 próbki wody (15 mniej niż w roku 2020), z tego w miastach 86, a na wsiach 158. Przedsiębiorstwa wykonując zadania kontroli wewnętrznej pobrały 498 próbek (113 więcej niż w roku 2020), z tego 102 w miastach i 398 na wsiach.

1.2. Analiza przekroczeń parametrów mikrobiologicznych i fizykochemicznych

Na bieżąco analizowano wyniki badań wody przeznaczonej do spożycia, wykonanych zarówno w ramach nadzoru sprawowanego przez Państwową Inspekcję Sanitarną, jak również otrzymane od podmiotów prowadzących zbiorowe zaopatrzenie w wodę. W zależności od wyników organ podejmował działania zgodnie z wymaganiami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294).

Podwyższone wskaźniki bakteriologiczne w ciągu całego roku odnotowano sporadycznie, a czas trwania przekroczeń był krótkotrwały. Dotyczyło to stwierdzenia bakterii grupy coli, *Escherichia coli*, enterokoków oraz bakterii zimnolubnych. Po zawiadomieniu przedsiębiorstw podejmowane były niezwłocznie działania naprawcze. Najczęstsze przekroczenia prawidłowej jakości wody do spożycia dotyczyły parametrów fizyko-chemicznych: mętności, barwy oraz związków żelaza i manganu. W przypadku stwierdzenia przekroczeń tych parametrów niezwłocznie informowano producenta wody, który podejmował działania naprawcze w celu uzyskania poprawy jakości wody. Jeśli podjęte działania nie skutkowały poprawą, egzekwowano doprowadzenie jakości wody do wymagań ww. rozporządzenia drogą postępowania administracyjnego w stosunku do producenta wody. Na jeden wodociąg na terenie powiatu wydano decyzję stwierdzającą warunkową przydatność wody do spożycia przez ludzi. Wydano 53 decyzje płatnicze.

Ogółem wystawiono 188 ocen jakości wody stwierdzających przydatność wody do spożycia przez ludzi oraz 8 ocen okresowych półrocznych i 35 ocen okresowych rocznych.

Stan zwodociągowania powiatu wynosi 99,93 %, w przeliczeniu na mieszkańców miast i wsi przedstawia poniższa tabela

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIĘŃSKIEGO ZA 2021 ROK

Tabela 11. Stan zwodociągownia powiatu gnieźnieńskiego na dzień 31.12.2021 r.

Liczba ludności miejskiej					
ogółem	%	korzystających z wodociągów	%	niekorzystających	%
83 239	100	83 239	100	0	0
Liczba ludności wiejskiej					
ogółem	%	korzystających z wodociągów	%	niekorzystających	%
57 218	100	57 177	99,93	41	0,07

Źródło: opracowanie własne Sekcja Higieny Komunalnej PSSE Gniezno

1.3. Badanie ciepłej wody w kierunku obecności bakterii z rodzaju *Legionella* sp.

W roku 2021 pobrano w ramach kontroli urzędowej 32 próby ciepłej wody użytkowej do badań w kierunku *Legionella* sp. oraz 90 prób w ramach kontroli wewnętrznej. W 6 próbkach pobranych w ramach kontroli urzędowej z instalacji wody ciepłej domu opieki dla starszych osób stwierdzono przekroczenie dopuszczalnej wartości liczby bakterii. W 4 próbkach ciepłej wody pobranych w ramach kontroli urzędowej w jednym podmiocie leczniczym stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych wartości bakterii *Legionella* sp. W obu placówkach przeprowadzone badanie powtórkowe po działaniach naprawczych wykazały brak skażenia ciepłej wody bakteriami *Legionella* sp.

Pobrano 69 prób wody ciepłej na zlecenie w placówce oświatowej, w domach opieki dla starszych osób oraz w podmiotach leczniczych. W 8 próbkach ciepłej wody pobranych na zlecenie w dwóch domach opieki dla starszych osób stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych wartości bakterii *Legionella* sp. W obu placówkach po przeprowadzonych działaniach naprawczych, badania powtórkowe wykazały brak skażenia ciepłej wody bakteriami *Legionella* sp.

W roku 2021 wydano 2 decyzje stwierdzające wysokie skażenie ciepłej wody użytkowej bakteriami *Legionella* sp. i nakazujące doprowadzenie wody do wymogów ww. rozporządzenia w dwóch domach opieki dla starszych osób.

Wydano 4 decyzje przedłużające termin doprowadzenia wody do wymogów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 roku w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294) w podmiocie leczniczym.

**STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
POWIATU GNIEŹNIĘSKIEGO ZA 2021 ROK**

**Pływalnie, kąpieliska
i miejsca okazjonalnie
wykorzystywane do kąpieli**

**STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
POWIATU GNIEŹNIEŃSKIEGO ZA 2021 ROK**

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNEŹNIŃSKIEGO ZA 2021 ROK

1. Pływalnie

W roku 2021 pod nadzorem znajdowały się 4 pływalnie (3 na terenie miasta Gniezna i 1 na terenie gminy Witkowo). W roku 2021 został utworzony nowy obiekt, tj. basen letni w Gnieźnie przy ul. Spokojnej.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 195) oraz na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015 r. poz. 2016 ze zm.) sprawowano w ww. pływalniach nadzór nad jakością wody, a także nadzorowano warunki higieniczno-sanitarne i stan techniczny pomieszczeń basenowych, zaplecza technicznego oraz pomieszczeń higieniczno-sanitarnych.

Ogółem w 2021 r. pobrano do badań 37 próbek wody w ramach kontroli urzędowej (2 próbki mniej niż w roku 2020) oraz 189 próbek w ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez zarządzającego obiektem (2 próbki więcej niż w roku 2020).

Wymogów określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015 r. poz. 2016 ze zm.) nie spełniało 45 zbadanych próbek (36 mniej niż w roku 2020). Stwierdzano przekroczenia zarówno parametrów mikrobiologicznych, takich jak: ogólna liczba mikroorganizmów w $36^{\circ}\pm 2^{\circ}\text{C}/48\text{h}$, *Pseudomonas aeruginosa* (krótkotrwałe przekroczenia), jak i parametrów fizykochemicznych, takich jak: azotany, mętność, utlenialność, chlor wolny i Σ THM (krótkotrwałe przekroczenia) oraz chloroform, chlor związany. W przypadku pogorszenia jakości wody basenowej natychmiast informowano zarządzającego obiektem oraz zalecano przeprowadzenie działań naprawczych, prowadzących do poprawy jej jakości. W roku 2021 nie wydano decyzji zarządzających (w roku 2020 wydano 1 decyzję).

W 2021 r. zgodnie z zaplanowanym i realizowanym harmonogramem badania wody na pływalni pobrano 57 prób wody do badań w kierunku bakterii *Legionella sp.* (9 mniej niż w roku 2020). W 12 pobranych próbkach (4 mniej niż w 2020 r.) wykazano przekroczenia dopuszczalnych wartości ww. bakterii (dot. 1 obiektu). Zarządzający pływalnią podejmował natychmiastowo działania naprawcze, mające na celu usunięcie zanieczyszczenia, co skutkowało osiągnięciem prawidłowej jakości wody w kolejnych badaniach.

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIEŃSKIEGO ZA 2021 ROK

W 2021 r. skontrolowano 3 pływalnie w zakresie stanu sanitarno-technicznego i higienicznego obiektu. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

2. Kąpieliska i miejsca wykorzystywane do kąpieli

Na terenie powiatu w 2021 r. funkcjonowały 4 kąpieliska raportowane do UE:

- Kąpielisko Skorzęcin;
- Kąpielisko Winiary;
- Kąpielisko Na Języku w Kłecku;
- Kąpielisko Camping Borzątew.

W roku 2021 r. zostało utworzone miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli, tj. Plaża w Imiołkach.

Skontrolowano wszystkie zewidencjonowane kąpieliska oraz miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli, przeprowadzono łącznie 13 kontroli (12 kontroli kąpielisk, 1 kontrola miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpieli). Stan sanitarno-higieniczny oceniono jako dobry. Wszystkie kąpieliska oraz miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli zostały prawidłowo oznakowane. Posiadały wyznaczone i trwale oznakowane strefy do kąpieli, sanitariaty, kosze na odpady, pomosty, wyznaczoną strefę na plaży do rekreacji, a także zapewnioną opiekę ratowników. Na terenie ww. kąpielisk i miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpieli zamieszczano na bieżąco wszelkie zalecenia i ograniczenia z korzystania z kąpielisk i miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpieli – tablice informacyjne dotyczące zaleceń GIS w związku z ogłoszeniem stanu epidemii SARS-CoV-2.

Kontrola i ocena jakości wody w kąpieliskach oraz w miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli w sezonie 2021 roku była prowadzona zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, tj. rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w *sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu wykorzystywanym do kąpieli* (Dz. U. z 2021 r. poz. 255).

Pobrano 5 próbek wody do badań laboratoryjnych (5 próbek wody w ramach kontroli urzędowej, tj. 4 próbki w kąpieliskach i 1 próbkę wody w miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli). Jakość wody we wszystkich nadzorowanych obiektach przez cały sezon była przydatna do kąpieli.

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIĘSKIEGO ZA 2021 ROK

W ramach kontroli urzędowej w ww. kąpieliskach i w miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpeli w oparciu o badania własne jak i przekazane przez organizatorów dokonywano bieżącej oceny jakości wody.

Wydano 16 ocen jakości wody w kąpieliskach (12 ocen bieżących oraz 4 oceny sezonowe), a także 3 oceny jakości wody w miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpeli. W miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpeli, Plaża Imiołki stwierdzono przed uruchomieniem przekroczenie parametru *Enterokoki*, wydano ocenę stwierdzającą, iż woda nie spełnia wymagań jakim powinna odpowiadać woda w miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli i nie nadaje się do kąpeli. Następnie w ramach kontroli urzędowej pobrano powtórnie próbki wody do badań, które nie wykazały przekroczeń.

Klasyfikacja jakości wody została wykonana dla 3 kąpielisk, tj.: kąpieliska Skorzęcin, kąpieliska Winiary i kąpieliska na Języku w Kłęcku z uwagi na dostępność pełnych zestawów danych o jakości wody niezbędnych do przyporządkowania kąpielisk do poszczególnych klas jakości wody. Przeprowadzona klasyfikacja jakości wody w kąpielisku Skorzęcin na podstawie czteroletnich badań wykazała jakość doskonałą, a w kąpielisku Winiary i Na Języku w Kłęcku jakość dobrą. W kąpielisku Camping Borzątew nie przeprowadzono klasyfikacji jakości wody z uwagi na fakt, iż kąpielisko zostało utworzone w 2020 r. ponownie po roku przerwy, w związku z czym nie posiadało wystarczających zestawów danych o jakości wody obejmujących cztery sezony kąpielowe.

W trakcie trwania sezonu kąpielowego na bieżąco prowadzony był Serwis kąpieliskowy Departamentu Bezpieczeństwa Zdrowotnego Wody oraz wydawane były komunikaty dotyczące jakości wody w kąpielisku, dostępne na stronie internetowej <https://www.gov.pl/web/psse-gniezno>.

**STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
POWIATU GNIEŹNIEŃSKIEGO ZA 2021 ROK**

**STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
POWIATU GNIEŹNIŃSKIEGO ZA 2021 ROK**

**Stan sanitarny podmiotów
wykonujących działalność
lecniczą**

**STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
POWIATU GNIEŹNIEŃSKIEGO ZA 2021 ROK**

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIĘSKIEGO ZA 2021 ROK

1. Podmioty wykonujące działalność leczniczą

Na terenie powiatu gnieźnińskiego w 2021 r. działały 324 podmioty wykonujące działalność leczniczą (7 więcej niż w roku 2020). Skontrolowano 54 obiekty w zakresie stanu sanitarno-technicznego i higienicznego pomieszczeń z uwzględnieniem zagadnień dezynfekcji i sterylizacji, gospodarki odpadami komunalnymi i odpadami medycznymi, postępowania z bielizną, zgłaszalności podejrzeń i zachorowań na choroby zakaźne, w szczególności podejrzeń i zachorowań dotyczących SARS-CoV-2. Skontrolowano dokumentację, w tym procedury medyczne, raport o bezpieczeństwie i higienie pracy w zakresie zranień ostrymi narzędziami przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych, aktualność badań do celów sanitarno-epidemiologicznych personelu oraz przestrzeganie przepisy ustawy z dnia 9 listopada 1995 roku o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. W 4 podmiotach lecznictwa zamkniętego stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-technicznego. W przypadku jednego wydano decyzję administracyjną zarządzającą doprowadzenie pomieszczeń i wyposażenia obiektu do prawidłowego stanu sanitarno-technicznego.

W 3 podmiotach lecznictwa zamkniętego stwierdzono nieprawidłowości w zakresie postępowania z odpadami medycznymi. Stan sanitarno-techniczny skontrolowanych placówek lecznictwa otwartego ocenia się jako dobry.

W roku sprawozdawczym w 2 placówkach podczas kontroli stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-technicznego. Zarządzający podmiotami usunęli nieprawidłowości, co zostało potwierdzone podczas przeprowadzonych kontroli sprawdzających w obiektach.

W zakresie gospodarki odpadami medycznymi kwestionowano postępowanie z odpadami medycznymi w 3 obiektach. W jednym przypadku nałożono mandat karny w wysokości 200,00 zł. W 2 obiektach stwierdzone nieprawidłowości zostały usunięte, co potwierdziły kontrole sprawdzające przeprowadzone w obiektach. W stosunku do 1 podmiotu została wydana decyzja administracyjna.

**STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
POWIATU GNIEŹNIEŃSKIEGO ZA 2021 ROK**

**STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
POWIATU GNIEŹNIĘSKIEGO ZA 2021 ROK**

**Stan sanitarny obiektów
użyteczności publicznej**

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIEŃSKIEGO ZA 2021 ROK

1. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej

Do zakresu działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie bieżącego nadzoru sanitarnego należy kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, w szczególności dotyczących utrzymania należytego stanu higienicznego nieruchomości, instytucji, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz zbiorowego transportu publicznego. Kontrolę stanu sanitarnego w 2021 r. przeprowadzono w 184 obiektach użyteczności publicznej (66 więcej niż w roku 2020).

Kontrolą zostały objęte:

- obiekty hotelarskie (hotele, motele, pensjonaty, kempingi, pola biwakowe) – skontrolowano 13, co stanowi 37,14%.
- inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie – skontrolowano 13, co stanowi 37,14%.
- zakłady fryzjerskie – skontrolowano 38, co stanowi 25,9%
- zakłady kosmetyczne – skontrolowano 39, co stanowi 31,5%,
- zakłady tatuażu – skontrolowano 4, co stanowi 40%,
- zakłady odnowy biologicznej – skontrolowano 7, co stanowi 18,1%,
- inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług: fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu – skontrolowano 13, co stanowi 36,1%,
- ustępy publiczne i ogólnodostępne – skontrolowano 10, co stanowi 62,5%,
- pływalnie kryte – skontrolowano 2, co stanowi 66,7%,
- pływalnie odkryte – skontrolowano 1, co stanowi 100 %,
- domy dla bezdomnych, inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej oraz placówki zapewniające całodobową opiekę – skontrolowano 1, co stanowi 7,1%,
- tereny rekreacyjne (tereny zabaw dzieci, ogródki jordanowskie, parki, zieleńce) – skontrolowano 15, co stanowi 51,7%,
- cmentarze i domy pogrzebowe – skontrolowano 1, co stanowi 2,7%,
- inne obiekty użyteczności publicznej – skontrolowano 22, co stanowi 22%, w tym: parkingi, stacje paliw, obiekty sportowe, boiska, stadion, pralnie.

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIŃSKIEGO ZA 2021 ROK

2. Stan sanitarny wybranych rodzajów obiektów

2.1. Obiekty hotelarskie (hotele, motele, pensjonaty, kempingi, pola biwakowe)

W roku 2021 skontrolowano 8 hoteli, co stanowi 37,14 %. Podczas przeprowadzanych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości, wydano doraźnie zalecenia. Wykonano 71 kontroli obiektów hotelowych w zakresie przestrzegania rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii. Nie stwierdzono nieprawidłowości, wydano zalecenia dot. min. zapewnienia środka do dezynfekcji powierzchni dotykowych.

Skontrolowano 1 motel, nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-technicznego i higienicznego, wydano doraźne zalecenia. Przeprowadzono 6 kontroli w 2 obiektach w zakresie przestrzegania rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii, nie stwierdzono nieprawidłowości.

Spośród będących pod nadzorem 4 kempingów, 1 został skontrolowany, stan sanitarny i utrzymanie obiektu i jego otoczenia nie budziło zastrzeżeń.

Pod nadzorem znajdowały się 3 pola biwakowe: Borzątek, Skorzęcin i Kłęcko, które zostały skontrolowane. Utrzymanie terenu nie budziło zastrzeżeń.

2.2. Inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie

W zakresie stanu sanitarno-technicznego i utrzymania czystości bieżącej skontrolowano 13 obiektów, w których nie stwierdzono nieprawidłowości, wydano doraźne zalecenia.

W tej grupie obiektów przeprowadzono 18 kontroli w zakresie przestrzegania rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii, nie stwierdzono nieprawidłowości, wydano zalecenia dot. min. zapewnienia dozowników do dezynfekcji rąk na terenie wejścia do pokoi noclegowych, zapewnienia środka do dezynfekcji powierzchni dotykowych.

2.3. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej oraz świadczące łącznie powyższe usługi

W 2021 r. pod nadzorem znajdowało się:

- zakładów fryzjerskich – 147
- zakładów kosmetycznych – 124
- zakładów tatuażu – 10
- zakładów odnowy biologicznej – 22

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIEŃSKIEGO ZA 2021 ROK

— innych zakładów, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z tych usług – 36

W tej grupie skontrolowano 101 obiektów (26 więcej niż w roku 2020). Stan sanitarno-techniczny i utrzymanie czystości bieżącej w obiektach nie budziły zastrzeżeń. W stosunku do 1 zakładu kosmetycznego prowadzono postępowanie administracyjne w związku z nieprawidłowościami stwierdzonymi podczas kontroli dot. braku sterylnej sprzętu, w trakcie wykonywania usług, podczas których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek. W tej grupie obiektów przeprowadzono dodatkowo 146 kontroli w zakresie przestrzegania przepisów rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii oraz wytycznych przeciwepidemicznych Głównego Inspektora Sanitarnego dla funkcjonowania obiektów w trakcie epidemii SARS-CoV-2.

W 2021 r. podczas kontroli w 2 obiektach stwierdzono nieprawidłowość dotyczącą prowadzenia działalności w stanie epidemii SARS-CoV-2, co stanowiło naruszenie § 9 ust. 1 pkt. 2 lit. b rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 marca 2021 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz. U. z 2021 r. poz. 512 ze zm.). Wszczęto postępowanie administracyjne. W związku ze zmianą stanu prawnego w trakcie trwania postępowania administracyjnego wydano decyzje umarzające postępowanie.

Tabela 12. Stan sanitarny zakładów świadczących usługi fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej i innych zakładów, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług w powiecie gnieźnieńskim w 2021 r.

Rodzaj działalności usługowej	Liczba obiektów skontrolowanych w 2021	Liczba przeprowadzonych kontroli	Liczba obiektów o złym stanie sanitarno-higienicznym	Liczba obiektów o złym stanie technicznym
Zakłady fryzjerskie	38	39	0	0
Zakłady kosmetyczne	39	40	0	0
Zakłady tatuażu	4	4	0	0
Zakłady odnowy biologicznej	7	7	0	0
Inne zakłady, w których są świadczone więcej niż jedna z usług	13	18	0	0
Razem	101	108	0	0

Źródło: opracowanie własne Sekcja Higieny Komunalnej PSSE Gniezno

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIEŃSKIEGO ZA 2021 ROK

2.4. Inne obiekty użyteczności publicznej nie sklasyfikowane wcześniej

W 2021 r. w tej grupie obiektów znajdowały się obiekty np. hale i boiska sportowe, tereny rekreacyjne, parkingi, stacje paliw, domy kultury, kino, teatr, pralnie. Kontrole stanu sanitarnego przeprowadzone w 2021 r. w tej grupie obiektów nie wykazały nieprawidłowości. W ww. grupie obiektów wykonano 13 kontroli w zakresie przestrzegania *rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii*, nie stwierdzono nieprawidłowości.

3. Ekshumacje i sprowadzanie zwłok

W 2021 roku wydano 53 decyzji administracyjnych zezwalających na przeprowadzenie ekshumacji zwłok/szczątków ludzkich (4 mniej niż w roku 2020), 10 postanowień opiniujących pozytywnie wnioski Starosty Gnieźnieńskiego w sprawie sprowadzenia do Polski zwłok osoby zmarłej poza granicami kraju (2 mniej niż w roku 2020) oraz 7 postanowień opiniujących pozytywnie wnioski Starosty Gnieźnieńskiego w sprawie sprowadzenia do Polski prochów osoby zmarłej poza granicami kraju (1 mniej niż w roku 2020).

4. Podsumowanie nadzoru nad jakością wody, nadzoru nad podmiotami wykonującymi działalność leczniczą oraz obiektami użyteczności publicznej

1. W 2021 r. na terenie powiatu gnieźnieńskiego funkcjonowało 39 wodociągów (tak jak w 2020 roku), z których 38 dostarczało wodę do spożycia o dobrej jakości pod względem fizykochemicznym i mikrobiologicznym. Na jeden wodociąg wiejski została wydana decyzja stwierdzająca warunkową przydatność wody do spożycia. W pozostałych wodociągach występowały incydentalne przypadki przekroczeń norm fizykochemicznych i mikrobiologicznych w pobranych próbkach wody, które w wyniku podjętych szybkich, skutecznych działań naprawczych przez zarządzających wodociągami zostały usunięte i nie stanowiły istotnego zagrożenia dla zdrowia konsumentów.

2. W roku 2021 sprawdzono zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 roku w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294) prowadzenie monitoringu jakości wody oraz działalność nadzorową uwzględniającą interwencje odbiorców wody.

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIEŃSKIEGO ZA 2021 ROK

3. Zakres badań wody obejmował zarówno badania: mikrobiologiczne, fizykochemiczne, organoleptyczne oraz badania stężeń substancji promieniotwórczych w wodzie.
4. Badania jakości wody do spożycia wykonywały laboratoria Państwowej Inspekcji Sanitarnej lub inne laboratoria o udokumentowanym systemie jakości badań zatwierdzonym przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej, stosownie do ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. *o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków* (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2028).
5. Podstawę zapewnienia konsumentom bezpiecznej wody do spożycia stanowią zarówno badania wykonywane przez producentów wody w ramach kontroli wewnętrznej, jak i badania realizowane w ramach nadzoru. Producenci wody prowadzili badania jakości wody w ramach kontroli wewnętrznej na podstawie uzgodnionych harmonogramów pobierania próbek wody, zgodnie z częstotliwością i zakresem określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. *sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi* (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294). Sprawozdania z powyższych badań były na bieżąco przekazywane do tutejszego organu, weryfikowano terminowość ich przekazywania, analizowano wyniki badań jakości wody, w konsekwencji określano przydatność wody do spożycia. W sytuacji, gdy woda nie odpowiadała wymaganiom, monitorowano podejmowanie przez producentów wody działań naprawczych mających na celu przywrócenie jakości wody do wymagań ww. rozporządzenia.
6. Wyniki prowadzonego nadzoru sanitarnego wskazują na poprawę w 2021 roku stanu technicznego i sanitarnego nadzorowanych obiektów oraz poziomu świadczonych usług. Właściciele wykazują coraz większą dbałość o stan techniczny i otoczenie obiektów oraz dążą do podnoszenia standardu świadczonych usług.

**STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
POWIATU GNIEŹNIŃSKIEGO ZA 2021 ROK**

**Zapobiegawczy
nadzór sanitarny**

**STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
POWIATU GNIEŹNIEŃSKIEGO ZA 2021 ROK**

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIĘSKIEGO ZA 2021 ROK

1. Zapobiegawczy nadzór sanitarny

W roku 2021 w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego przeprowadzono 43 kontrole obiektów celem wydania oceny sanitarnej lub odbioru obiektu (o 40% mniej niż w 2020 r.). W wyniku tej działalności wydano 39 decyzji płatniczych, 21 postanowień i 210 opinii sanitarnych.

Dokonano 38 odbiorów sanitarnych obiektów na wniosek inwestorów. Ilość odbiorów w stosunku do roku 2020 zmniejszyła się o 35 %. W roku 2021 wydano 21 opinii o studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Uzgodniono zalecenia dla 33 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Określono wymogi dla 107 inwestycji wymagających raportów środowiskowych, i uzgodniono 6 decyzji środowiskowych.

**STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
POWIATU GNIEŹNIEŃSKIEGO ZA 2021 ROK**

**STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
POWIATU GNIEŹNIĘSKIEGO ZA 2021 ROK**

**Nadzór nad warunkami
sanitarno-higienicznymi
środowiska pracy
i chemikaliami**

**STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
POWIATU GNIEŹNIEŃSKIEGO ZA 2021 ROK**

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNEŹNIĘSKIEGO ZA 2021 ROK

1. Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy

W 2021 r. sprawowano nadzór w zakresie przestrzegania przepisów m.in. z zakresu: bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach pracy, wykonywania badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy, przeprowadzania profilaktycznych badań lekarskich u zatrudnionych pracowników, występowania substancji chemicznych i ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy, występowania szkodliwych czynników biologicznych w środowisku pracy, produktów biobójczych, detergentów oraz prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3, a także oceny ryzyka zawodowego. Plan zasadniczych zamierzeń na rok 2021 obejmował zarówno programy wieloletnie, tj. ocenę kontroli przygotowania pracodawców w zakresie warunków pracy oraz narażenia zawodowego pracowników zatrudnionych w zakładach pogrzebowych (zadania realizowane w latach 2021-2022) oraz programy dotyczące działań związanych z nadzorem nad wprowadzaniem do obrotu produktów biobójczych, chemikaliów czy nadzorem nad usuwaniem bądź zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest.

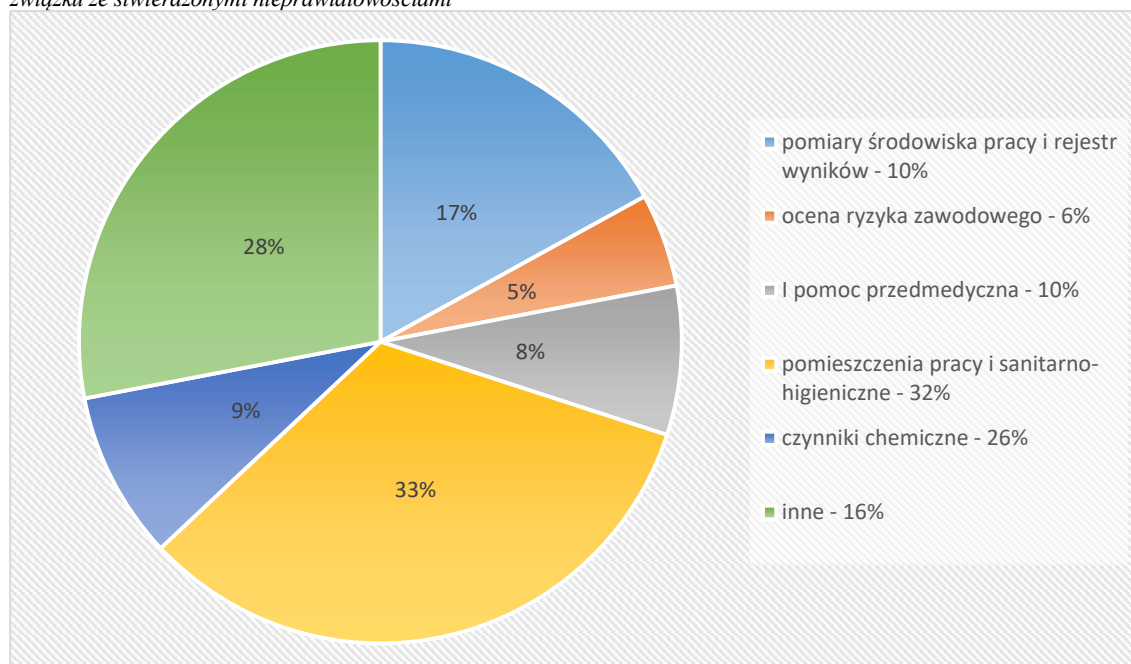
W roku 2021 pod nadzorem znajdowało się łącznie 494 (w 2020 roku 603) podmioty gospodarcze. Kontrole przeprowadzono w 64 podmiotach branży rolnej, produkujących wyroby z drewna, metalu i innych wyrobów niemetalicznych, wprowadzających produkty chemiczne do obrotu. Łącznie przeprowadzono 74 kontrole w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach pracy, wykonywania badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy, przeprowadzania profilaktycznych badań lekarskich u zatrudnionych pracowników, występowania substancji chemicznych i ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy, występowania szkodliwych czynników biologicznych w środowisku pracy, produktów biobójczych, detergentów oraz prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3, a także oceny ryzyka zawodowego.

Podczas kontroli w roku 2021 stwierdzono nieprawidłowości w związku z którymi wydano 34 decyzje administracyjne zawierających 76 nakazy (w roku 2020 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gnieźnie wydał 11 decyzji). W roku 2021 stwierdzano nieprawidłowości dotyczące:

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIEŃSKIEGO ZA 2021 ROK

- Braku systematycznego przeprowadzania pomiarów stężeń/natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy i rejestru wyników (13 nakazów),
- Braku przeprowadzenia właściwej oceny ryzyka zawodowego dla pracowników zatrudnionych na poszczególnych stanowiskach pracy (4 nakazy),
- Braku prawidłowego funkcjonowania systemu udzielania I pomocy oraz profilaktycznej opieki lekarskiej nad pracownikami (7 nakazów),
- Braku zapewnienia pracownikom właściwych pomieszczeń sanitarno-higienicznych i pomieszczeń pracy (25 nakazów),
- Braku właściwej klasyfikacji i oznakowania niebezpiecznych chemikaliów, produktów biobójczych, braku lub błędnych kart charakterystyki, braku myjek do oczu lub natrysków do ciała przy pracach z produktami klasyfikowanymi jako żrące (9 nakazów).

Wykres 14. Wydane w roku 2021 na terenie powiatu gnieźnieńskiego zarządzenia w decyzjach administracyjnych wydanych związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami

Źródło: opracowanie własne Sekcja Higieny Pracy PSSE Gniezno

1.2. Czynniki szkodliwe dla zdrowia (narażenie zawodowe)

W 2021 roku funkcjonowały 53 zakłady, w których wystąpiły przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia. W roku sprawozdawczym przeprowadzono kontrole w dziewięciu zakładach zajmujących się obróbką drewna i metalu, w których stwierdzono narażenie na ponadnormatywny hałas. W 2021 roku w warunkach niezgodnych z wymogami (dot.

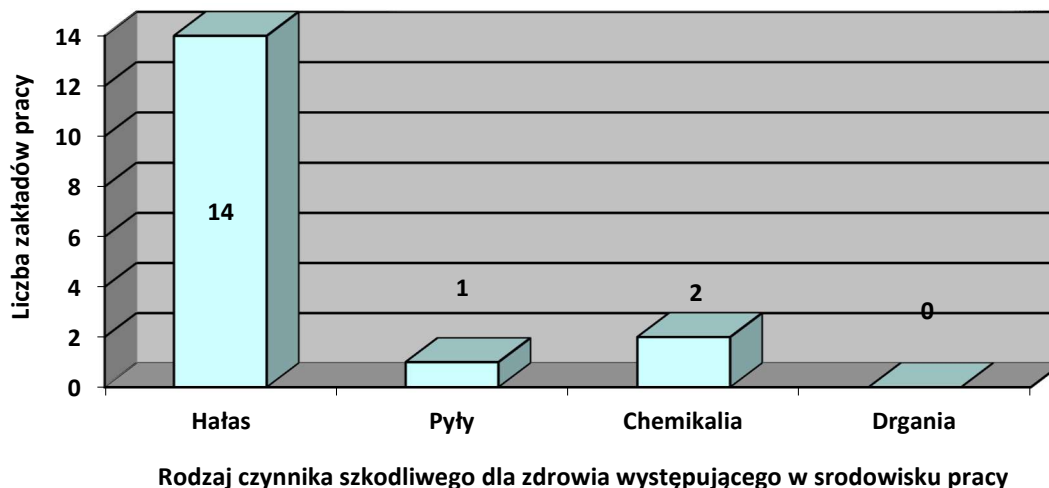
STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIĘSKIEGO ZA 2021 ROK

narażenia na ponadnormatywny hałas) stwierdzono zatrudnienie 53 osób w zakładach obróbki drewna i metalu. W porównaniu do roku 2020 r. przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia utrzymały się na tym samym poziomie. W warunkach niezgodnych z obowiązującymi normatywami higienicznymi w 2021 roku zatrudnionych było ogółem 627 osób, tj. prawie 4 % wszystkich zatrudnionych, głównie w zakładach zajmujących się obróbką drewna i metalu. Podane dane dot. wszystkich zakładów pracy, w których występują przekroczenia normatywów niezależnie od tego czy były kontrolowane w danym roku sprawozdawczym. Dane dot. ilości osób zatrudnionych w warunkach przekroczenia wartości normatywnych pozyskuje się w trakcie przeprowadzania kontroli na podstawie przeprowadzanych przez pracodawców pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy. Najczęściej przekraczana jest norma higieniczna obowiązująca dla hałasu, tj. 85 dBA. Praca w takich warunkach stwarza ryzyko powstania trwałego ubytku słuchu. W roku 2021 stwierdzono przekroczenia NDN czynników fizycznych dot. hałasu w 14 zakładach pracy, w których w warunkach niezgodnych z wymogami zatrudnionych było 482 pracowników. W ciągu całego roku sprawozdawczego w jednym zakładzie stwierdzono nadmierne zapylenie powietrza na stanowiskach pracy. Zakład zajmuje się obróbką metalu. W warunkach przekroczenia NDS pyłów zatrudnione były 22 osoby. W związku z powyższym wydano decyzję administracyjną zarządzającą obniżenie wartości zapylenia do wartości normatywnych. W roku sprawozdawczym przeprowadzono 2 kontrole w zakładach (obróbka metali), w których stwierdzono przekroczenie czynników chemicznych. W warunkach przekroczenia NDS czynników chemicznych zatrudnionych było 26 osób. Dane pozyskane w trakcie kontroli na podstawie przeprowadzonych przez pracodawcę pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy.

Nie stwierdzono w roku sprawozdawczym narażenia na ponadnormatywne drgania mechaniczne przekazywane na kończyny górne.

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIEŃSKIEGO ZA 2021 ROK

Wykres 15. Liczba kontroli sanitarnych przeprowadzonych w podmiotach, w których występują Najwyższe Dopuszczalne Stężenia (NDS) i Najwyższe Dopuszczalne Natężenia (NDN) czynników szkodliwych dla zdrowia w roku 2021

Źródło: opracowanie własne Sekcja Higieny Pracy PSSE Gniezno

W trakcie przeprowadzanych kontroli egzekwowano od pracodawców, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, konieczność posiadania opracowanego i wdrożonego w życie programu ograniczającego narażenie pracowników na ponadnormatywny hałas. Jednocześnie kontrolowano czy pracownicy mają zapewnione środki osobiste ochrony słuchu oraz czy terminowo przeprowadzane są badania lekarskie profilaktyczne wraz z badaniami audiometrycznymi.

W roku 2021 skontrolowano 15 obiektów, gdzie w ekspozycji na czynniki kancerogenne stwierdzono zatrudnienie 347 osób na podstawie prowadzonych przez pracodawców rejestrów prac i pracowników narażonych na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym

2. Choroby zawodowe na terenie powiatu gnieźnieńskiego

W 2021 r. zgłoszono 30 podejrzeń dot. choroby zawodowej (w roku 2020 zgłoszono 28 podejrzeń). Zgłoszenia dokonywane były przez jednostkę orzeczniczą lub przez osoby starające się o orzeczenie lekarskie o stwierdzeniu choroby zawodowej. W wyniku przeprowadzonych postępowań wyjaśniających i administracyjnych Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gnieźnie wydał 16 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej oraz 16 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNEŹNIŃSKIEGO ZA 2021 ROK

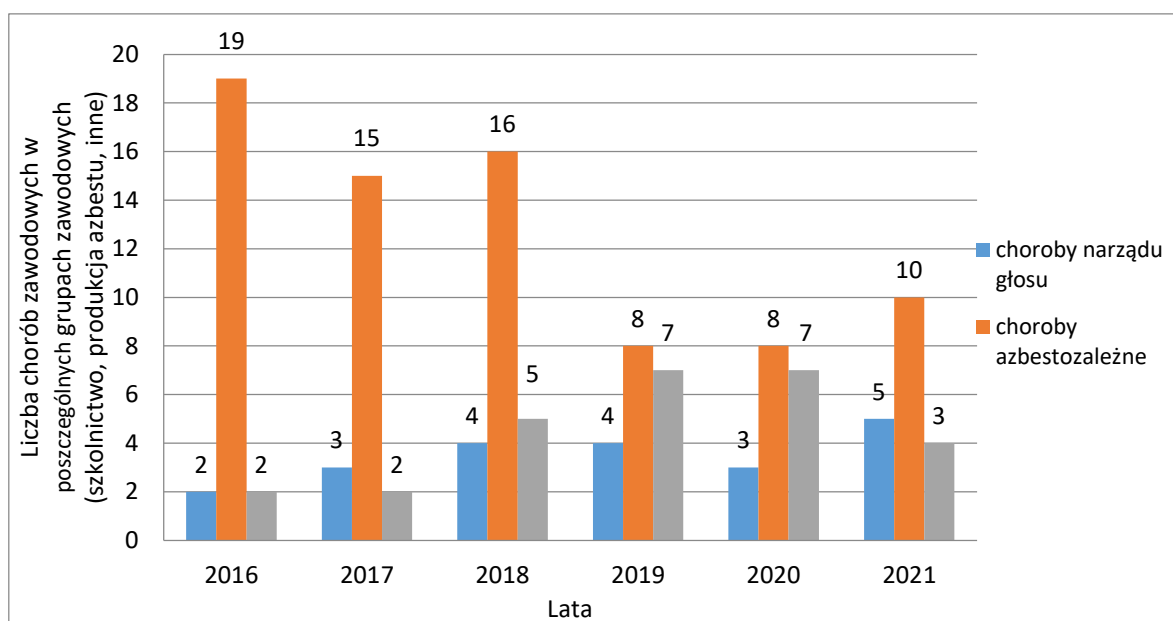
Łącznie po uprawomocnieniu decyzji stwierdzono 18 chorób zawodowych, w tym 10 decyzji dotyczyło chorób tzw. „azbestozależnych”, które są grupą dominującą już od roku 2010 (stanowią obecnie ok. 50 % ogółu wszystkich stwierdzanych chorób).

Najczęściej stwierdzane w roku 2021 były pylice płuc tj. 8 przypadków. Stwierdzono 1 przypadek nowotworu płuc powstałego na skutek zawodowego narażenia na pyły azbestu a w 1 przypadku stwierdzono rozległe zgrubienie opłucnej. Zachorowania dotyczą pracowników branży azbestowej, tj. zakładów zajmujących się w przeszłości przerobem azbestu. 10 osób, dla których wydano decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej wywołanej narażeniem na azbest są objęte stałą opieką lekarską profilaktyczną w ramach tzw. programu AMIANTUS.

W roku 2021 stwierdzono 1 przypadek zewnątrzpochodnego alergicznego zapalenie pęcherzyków płucnych: postać przewlekła, 5 przypadków przewlekłej choroby narządu głosu spowodowanej nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat oraz 1 przypadek choroby zakaźnej lub pasożytniczej albo ich następstwa (dot.boreliozy).

W roku sprawozdawczym wydano 16 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej, w 8 przypadkach dotyczyły schorzeń narządu głosu u nauczycieli, w 3 przypadkach dotyczyły przewlekłej choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy: zespół cieśni w obrębie nadgarstka. W roku 2020 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej wydano 10.

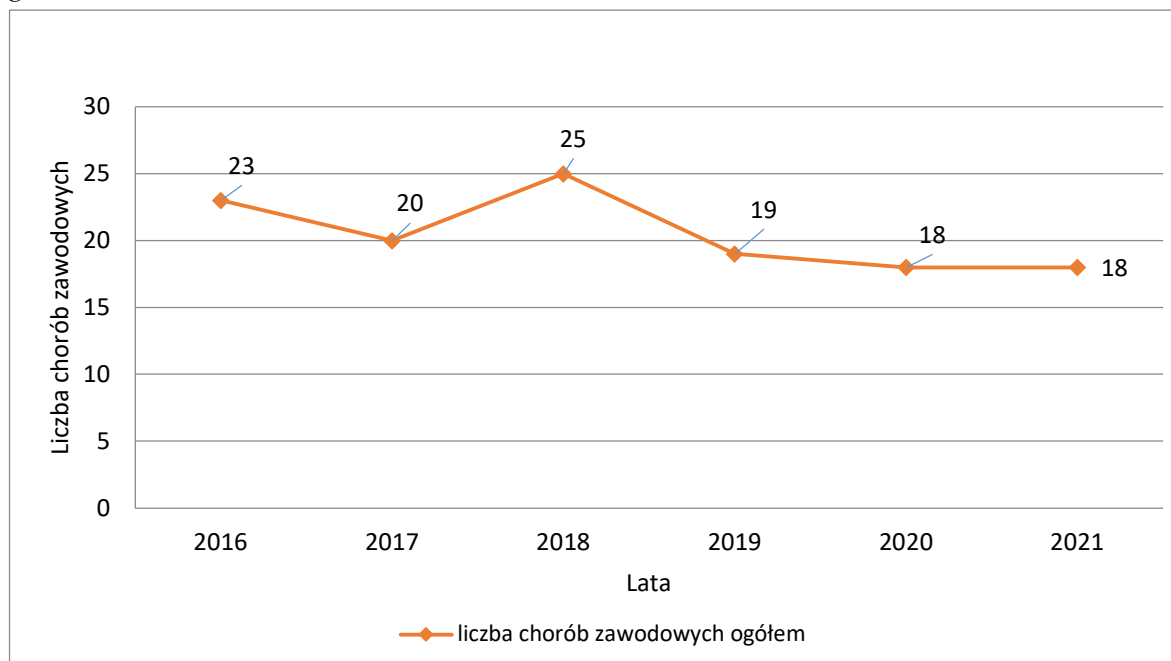
Wykres 16. Liczba chorób zawodowych w powiecie gnieźnieńskim w latach 2016-2021

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIĘSKIEGO ZA 2021 ROK

Źródło: opracowanie własne Sekcja Higieny Pracy PSSE Gniezno

Wykres 17. Liczba chorób zawodowych w poszczególnych grupach chorób zawodowych w powiecie gnieźnieńskim w latach 2016-2021

Źródło: opracowanie własne Sekcja Higieny Pracy Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Gnieźnie.

3. Substancje i preparaty niebezpieczne, prekursorzy narkotyków, produkty biobójcze, detergenty oraz środki zastępcze

W 2021 r. prowadzono stały nadzór nad chemikaliami, w tym prekursorami narkotyków kat. 2 i 3, detergentami, produktami biobójczymi, środkami ochrony roślin oraz środkami zastępczymi czyli tzw. „dopalaczami”. Dotyczy zarówno producentów, importerów, dystrybutorów i stosujących. Wprowadzających do obrotu substancje w postaci własnej lub jako składniki w mieszaninach oraz stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny w ewidencji obiektów w roku 2021 było 104 zakładów (dot. producentów, importerów, dalszych użytkowników, dystrybutorów oraz stosujących). Łącznie w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin przeprowadzono 47 kontroli, w pięciu przypadkach stwierdzono naruszenie przepisów w zakresie chemikaliów, które dotyczyły zakładów wykorzystujących w cyklu produkcyjnym chemikalia. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły: braku spisu stosowanych substancji chemicznych i ich mieszanin, braku natrysku do przemywania oczu lub ciała przy pracach z produktami klasyfikowanymi jako żrące, czy też braku

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIĘSKIEGO ZA 2021 ROK

oznakowani magazynu do przechowywania chemikaliów. W związku ze stwierdzonymi niezgodnościami wydano 4 decyzje zarządzające usunięcie stwierdzonych w tym zakresie nieprawidłowości. W roku 2020 wydano 1 decyzję administracyjną nakazującą usunięcie uchybień w zakresie chemikaliów.

Prowadzono nadzór nad przestrzeganiem wymogów związanych z wprowadzaniem do obrotu produktów biobójczych. Objętych ewidencją w 2021 r. było 28 podmiotów wprowadzających do obrotu produkty biobójcze, w tym 1 producent zobowiązany do uzyskania pozwolenia. Przeprowadzono 10 kontroli, w 1 przypadku stwierdzono naruszenie przepisów w zakresie produktów biobójczych.

W roku 2021 nie przeprowadzono kontroli związanej z wprowadzaniem do obrotu tzw. „dopalaczy”, co było spowodowane faktem, iż na terenie powiatu gnieźnieńskiego nie funkcjonowały podmioty, co do których istniałoby podejrzenie, iż mogą wprowadzać do obrotu środki zastępcze.

4. Podsumowanie nadzoru nad warunkami sanitarno-higienicznymi środowiska pracy i chemikaliami

1. W roku 2021 działaniami kontrolnymi objęto 64 podmioty branży rolnej, produkującej wyroby z drewna, metalu i innych wyrobów niemetalicznych, wprowadzających produkty chemiczne do obrotu.

2. W wyniku 74 kontroli wydano 34 decyzji z 76 nakazami zarządzającymi poprawę warunków pracy oraz bezpieczeństwa związanego z niebezpiecznymi substancjami chemicznymi oraz ich mieszaninami. W roku 2020 wydano 11 decyzji merytorycznych zawierające 31 nakazów.

3. Stwierdzono 18 przypadków chorób zawodowych (w roku 2020 stwierdzono 18 chorób zawodowych). Dominują, podobnie jak w latach ubiegłych, choroby „azbestozależne” – ogółem 10 przypadków.

4. Na terenie powiatu gnieźnieńskiego nie odnotowano w 2021 r. punktu sprzedaży produktów mogących być środkami zastępczymi.

**STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
POWIATU GNIEŹNIEŃSKIEGO ZA 2021 ROK**

**STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
POWIATU GNIEŹNIŃSKIEGO ZA 2021 ROK**

**Ocena stanu sanitarnego
placówek dla dzieci
i młodzieży**

**STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
POWIATU GNIEŹNIEŃSKIEGO ZA 2021 ROK**

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIĘSKIEGO ZA 2021 ROK

1. Sprawowanie nadzoru w zakresie sanitarno-higienicznych warunków pobytu dzieci i młodzieży w placówkach oświatowo wychowawczych na terenie powiatu gnieźnieńskiego.

W 2021 r. sprawowano nadzór sanitarny nad placówkami, w których prowadzona jest działalność dydaktyczno-wychowawcza, tj. w: 13 żłobkach i klubach dziecięcych (w tym 6 placówkach niepublicznych), 44 przedszkolach (w tym 20 niepublicznych), 39 szkołach podstawowych (w tym 7 niepublicznych), 4 liceach ogólnokształcących (w tym 2 niepublicznych), 2 szkołach policealnych (w tym w 1 niepublicznej), 13 publicznych zespołach szkół, 3 uczelniach wyższych (w tym w 1 niepublicznej), domu studenckim, centrum szkolenia zawodowego, młodzieżowym ośrodku socjoterapii, 3 specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, 3 placówkach opiekuńczo-wychowawczych, 2 domach pomocy społecznej, 2 zakładach poprawczych, 1 ochotniczym hufcu pracy, 6 świetlicach socjoterapeutycznych i 2 poradniach psychologicznych. Ogółem w 140 placówkach. W ww. placówkach przeprowadzono 171 kontroli, co stanowi wzrost o 99 kontroli w porównaniu do roku 2020.

Podczas kontroli oceniano stan sanitarno-higieniczny i techniczny placówek z uwzględnieniem bieżącej czystości i porządku, wyposażenia, mikroklimatu pomieszczeń, sal zajęć, sal zabaw, pomieszczeń sanitarnych i warunków do utrzymania higieny osobistej, systemu pierwszej pomocy oraz terenu wokół placówki. Oceniano dokumentację wymaganą przepisami prawa oraz przestrzeganie ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu. Podobnie jak w 2020 r. w związku z trwającą epidemią SARS-CoV-2 zakres kontroli poszerzono o zagadnienia dotyczące przestrzegania przepisów i wytycznych przeciwepidemicznych Ministra Edukacji i Nauki, Ministra Zdrowia i Głównego Inspektora Sanitarnego.

W okresie poprzedzającym wakacje letnie przeprowadzono 6 kontroli oceniających stan przygotowania placówek wypoczynku do sezonu letniego, w 2 placówkach stwierdzono brak certyfikatów bezpieczeństwa dla urządzeń znajdujących się na placach zabaw oraz niewymieniony piasek w piaskownicach.

W okresie wakacji letnich przeprowadzono 13 kontroli oceniających stan przygotowania placówek oświatowo-wychowawczych do nowego roku szkolnego 2021/22. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

W miesiącu październiku 2021 r. przeprowadzono kontrole oceniające warunki umożliwiające dzieciom/młodzieży utrzymanie higieny osobistej, bieżącej czystości

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIEŃSKIEGO ZA 2021 ROK

pomieszczeń i stanu higieniczno-technicznego pomieszczeń sanitarnych oraz zebranie informacji dotyczących frekwencji uczniów. Ocenie poddano 52 placówki oświatowo-wychowawcze. W jednej placówce stwierdzono nieprawidłowości, wydano decyzję administracyjną z nakazem doprowadzenia do prawidłowego stanu sanitarno-higienicznego i technicznego ścian i sufitów w toaletach. W pozostałych placówkach nie stwierdzono nieprawidłowości.

4. Stan sanitarny budynków, w których funkcjonują placówki dla dzieci i młodzieży na terenie powiatu gnieźnieńskiego

W celu zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków nauki i pobytu dzieci i młodzieży w 2021 r. wydano 13 decyzji administracyjnych. Zarządzenia decyzji administracyjnych dotyczyły najczęściej poprawy stanu sanitarno-technicznego: dróg dojścia i ogrodzenia; ciągów komunikacyjnych w budynkach (nawierzchnie, schody); toalet, w tym sprawności technicznej armatury; sal lekcyjnych i innych sal do zajęć; warunków do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego.

W 2021 r. stwierdzono wykonanie zarządzeń 6 decyzji (w tym 5 decyzji z lat ubiegłych).

5. Warunki sanitarne zorganizowanych form wypoczynku dzieci i młodzieży na terenie powiatu gnieźnieńskiego

W 2021 r. na terenie powiatu zgłoszono 99 turnusów wypoczynku letniego i zimowego, skontrolowano 39 turnusów podczas których wypoczywało 1307 uczestników.

Wypoczynek dla dzieci i młodzieży zorganizowano w:

- obiektach całorocznych usług hotelarskich – 4 turnusy
- obiektach sezonowych – 10 turnusów
- obozach pod namiotami – 10 turnusów
- miejscu zamieszkania – 75 turnusów, w tym 56 turnusów organizowanych na terenie miasta Gniezno oraz 19 turnusów organizowanych na terenie powiatu gnieźnieńskiego

Podczas kontroli wypoczynku przekazywano materiały na temat zachowania podstawowych zasad bezpieczeństwa w czasie wakacji. Akcją objęto ogółem 470 uczestników na 17 turnusach wypoczynku.

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIŃSKIEGO ZA 2021 ROK

Kontrola jednego turnusu w miejscu zamieszkania wykazała brak bieżących (kwartalnych i funkcjonalnych) przeglądów urządzeń na placu zabaw. W celu okazania brakujących dokumentów wydano zalecenie pokontrolne, które wykonano zgodnie z terminem. Na dwóch turnusach kierownicy nie przedstawili badań zdrowotnych opiekunów, które okazano we wskazanych terminach.

W jednej placówce wypoczynku w obiekcie hotelowym stwierdzono brak instrukcji dotyczącej mycia i dezynfekcji rąk. W placówkach w których stwierdzono nieprzestrzeganie wytycznych zmniejszających ryzyko zakażenia podczas pobytu na wypoczynku dzieci i młodzieży w czasie trwania epidemii SARS-CoV-2 wydano zalecenia pokontrolne, które wykonano zgodnie ze wskazanymi terminami.

4. Podsumowanie stanu sanitarnego placówek dla dzieci i młodzieży

1. Kontrole placówek nauczania i wychowania nie wykazały budynków w złym stanie sanitarno-higienicznym i technicznym, stwierdzono, że w obiektach konieczne są bieżące naprawy i konserwacje, wydano zalecenia. W 2021 r. skontrolowano 107 ww. placówek. W 6 placówkach wydano decyzje administracyjne.

2. Podczas sprawowania nadzoru nad placówkami oświatowo-wychowawczymi oraz zorganizowanymi formami wypoczynku dla dzieci i młodzieży sprawdzano przestrzeganie zasad higieny związanych z epidemią SARS-CoV-2 ujętych w wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego.

3. W celu zapobieżenia szerzenia się zakażenia SARS-CoV-2 w związku z wystąpieniem przypadków zachorowań wśród pracowników placówek oświatowo-wychowawczych oraz dzieci i młodzieży w 2021 r. wydano 381 pozytywnych opinii na zawieszenie zajęć stacjonarnych oraz 1 opinię negatywną. Opinie wydawano na wniosek Dyrektorów placówek, w związku z zakażeniem w placówce oraz skierowaniem osób z narażenia na kwarantannę.

**STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
POWIATU GNIEŹNIEŃSKIEGO ZA 2021 ROK**

**STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
POWIATU GNIEŹNIŃSKIEGO ZA 2021 ROK**

**Oświata zdrowotna
i promocja zdrowia**

**STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
POWIATU GNIEŹNIEŃSKIEGO ZA 2021 ROK**

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIĘSKIEGO ZA 2021 ROK

1. Oświata zdrowotna i promocja zdrowia

W placówkach oświatowo-wychowawczych na terenie powiatu gnieźnieńskiego tj. w przedszkolach, szkołach podstawowych, ponadpodstawowych, placówkach wypoczynku zimowego i letniego, inicjowano, organizowano, koordynowano i nadzorowano działalność oświatowo-zdrowotną celem kształtowania odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych w zakresie prawidłowego żywienia, aktywności fizycznej, profilaktyki antytytoniowej, profilaktyki chorób zakaźnych i niezakaźnych, profilaktyki HIV/AIDS, promocji zdrowego stylu życia. W 2021 r. przeprowadzono 25 wizytacje oceniające realizację programów edukacyjnych w placówkach oświatowo - wychowawczych (przedszkola, szkoły podstawowe), informacje nt. realizacji programów uzyskiwano na podstawie ankiet przesyłanych przez koordynatorów. Z powodu stanu epidemii SARS-CoV-2 działania informacyjno-edukacyjne dla ogółu społeczeństwa podejmowane były głównie za pośrednictwem strony internetowej www.psse-gniezno.pl i Facebooka Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gnieźnie oraz lokalnych mediów.

2. Realizowane programy i działania:

2.1. Profilaktyka palenia tytoniu

W roku szkolnym 2020/2021 koordynowano realizację programów edukacyjnych dla dzieci: „Czyste Powietrze Wokół Nas” w 7 przedszkolach wśród 327 dzieci i program antytytoniowej edukacji zdrowotnej pt. „Bieg po zdrowie”, adresowany do uczniów klas IV szkół podstawowych, realizowany w 2 szkołach, wśród 69 dzieci oraz ich rodziców.

Koordynowano przebieg konkurs o zasięgu wojewódzkim: pt. „Palić, nie palić – oto jest pytanie?” dla uczniów klas V szkół podstawowych. Odbyły się obchody Światowego Dnia bez Tytoniu, Światowego Dnia Rzucania Palenia - przekazano informację do mediów, na stronę internetową oraz przygotowano ekspozycję wizualną w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gnieźnie.

Przeprowadzono szkolenie w ramach projektu „Młodzieżowi Liderzy Zdrowia – kontra tytoń” (on-line, udział 16 uczniów szkoły podstawowej).

2.2. Krajowy Program Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV

Za pośrednictwem strony internetowej i Facebooka Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gnieźnie oraz lokalnych mediów informowano społeczeństwo o kampanii społecznej Krajowego Centrum ds. AIDS – „Czy wiesz, że...?”, adresach

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIEŃSKIEGO ZA 2021 ROK

punktów wykonywania bezpłatnych i anonimowych testów w kierunku HIV oraz o takich wydarzeniach jak: Światowy Dzień AIDS, Światowy Dzień Pamięci o Zmarłych na AIDS, Europejski Tydzień Testowania i akcji Bezpieczne Walentynki, rozpropagowano regulamin konkursu „*Nie daj szansy AIDS*” o zasięgu wojewódzkim dla szkół ponadpodstawowych, przeprowadzono szkolenie w ramach projektu „*Młodzieżowi Liderzy Zdrowia-kontra HIV*” dla 15 uczniów szkoły ponadpodstawowej (on-line).

2.3. Ogólnopolski program edukacyjny „*Trzymaj Formę!*”

Program promujący zasady zbilansowanej diety i aktywności fizycznej wśród uczniów klas V-VIII szkół podstawowych, realizowany jest metodą projektu. W roku szkolnym 2020/2021 program realizowano w 3 szkołach, uczestniczyło 359 uczniów i ich rodzice, odbyła się pogadanka nt. prawidłowego odżywiania w jednej ze szkół podstawowych.

2.4. Kampania „*Wybieraj zdrową żywność*”-

Dnia 21.10.2021 r. odbyła się prezentacja on-line dla 29 rodziców z przedszkola, informację na temat kampanii przekazano do lokalnych mediów, na stronę internetową, oraz przygotowano ekspozycję wizualną w holu PSSE. W ramach kampanii współpracowano z Sekcją HŻ

2.5. Program: „*Mamo, Tato-co Wy na to?*”

Jest to program dla dzieci sześciolatków o zasięgu wojewódzkim, realizowany w 16 placówkach powiatu gnieźnieńskiego wśród 178 dzieci.

2.6. Ogólnopolski „*Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych*”.

W ramach projektu w 7 szkołach ponadpodstawowych koordynowano program pt. „*ARS, czyli jak dbać o miłość?*”, w którym udział wzięło 353 uczniów.

2.7. Program krajowy „*Skąd się biorą produkty ekologiczne?*”

Ogólnopolski program, którego celem jest zwiększenie wiedzy i świadomości nt. rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych, realizowany był w 5 przedszkolach powiatu gnieźnieńskiego wśród 177 sześciolatków.

2.8. Zapobieganie chorobom nowotworowym

Profilaktyka raka szyjki macicy w roku szkolnym 2020/2021 w 3 szkołach ponadpodstawowych, wśród 717 uczniów kontynuowano realizację programu „*Wybierz życie-pierwszy krok*”, prowadzono również działania w ramach profilaktyki raka skóry – dystrybucja kremów z filtrem z materiałem edukacyjnym dla pracowników PSSE i uczestników obozu harcerskiego, przeprowadzenie pogadanki nt. profilaktyki raka

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIŃSKIEGO ZA 2021 ROK

skóry dla wychowawców wypoczynku letniego, zamieszczenie na ten temat informacji na stronie internetowej i Facebooka PSSE, ekspozycja wizualna w holu PSSE, udostępniono również informacje nt. Światowego Dnia Walki z Rakiem i Kodeksu Walki Rakiem.

2.9. Zapobieganie chorobom zakaźnym

Realizowano projekt „*Mały kleszcz-duży problem*”- pogadanka na obozie harcerskim dla wychowawców, dystrybucja ulotek do 17 placówek wypoczynku letniego, 469 uczestników wypoczynku, wywiad do TV Trwam, przekazywanie informacji na stronę internetową i Facebooka, ekspozycje wizualne w holu PSSE, przekazywanie ulotek min. dla grzybiarzy (przychodzących do PSSE celem kontroli zebranych grzybów) i akcja informacyjno-edukacyjna podczas grzybobrania organizowanym przez Stowarzyszenie Młodych Wielkopolan w Nadleśnictwie Gołębki (40 uczestników), przekazanie plakatów do 10 poradni lekarzy rodzinnych i szpitala. Rozpropagowano Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach.

W dniu 29.09.2021 r. w Sali Konferencyjnej Starostwa Powiatowego w Gnieźnie Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gnieźnie wraz z pracownikami Sekcji Epidemiologii Przeprowadził spotkanie dotyczące obowiązkowych szczepień ochronnych zgodnie z Programem Szczepień ochronnych 2021 dla pielęgniarek POZ wykonujących szczepienia. Udział w szkoleniu wzięło 24 pielęgniarek.

2.10. Działania informacyjno-edukacyjne podczas wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży

Przekazywanie pakietów z materiałami informacyjno-edukacyjnymi do placówek wypoczynku nt. bezpieczeństwa podczas wakacji ferii zimowych

2.11. Współpraca z lokalnymi mediami i innymi instytucjami

Przekazywanie informacji, opracowywanie artykułów dotyczących różnych zagadnień związanych z promocją zdrowia, regulaminów, konkursów i informacji o organizowanych akcjach informacyjno edukacyjnych. Przekazywano także informacje dotyczące bieżącej sytuacji epidemiologicznej – w 2021 r. głównie nt. obowiązujących w danym okresie kluczowych zasadach bezpieczeństwa, zakazach i nakazach, zasadach kwarantanny i izolacji i in. związanych z epidemią SARS-CoV-2 oraz informacji mających na celu propagowanie szczepień przeciw COVID-19 - **Kampania #SzczepimySię**. Informacje na temat kampanii wraz z materiałami informacyjno-edukacyjnymi przekazano do Starostwa Powiatowego, Urzędu Miasta w Gnieźnie,

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNEŹNIEŃSKIEGO ZA 2021 ROK

wójtów i burmistrzów powiatu gnieźnieńskiego, Komendy Powiatowej Policji w Gnieźnie, Straży miejskiej w Gnieźnie i Komendy Straży Pożarnej w Gnieźnie. Ww. informacje przekazano do redakcji lokalnych mediów, portali internetowych oraz zamieszczane na stronie internetowej i Facebooku PSSE. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gnieźnie przekazywał lokalnym mediom informacje dotyczące zakażeń SARS-CoV-2 w powiecie gnieźnieńskim. Udostępniano dane z Ministerstwa Zdrowia znajdujące się na stronie gov.pl, na bieżąco odpowiadał na zapytania prasowe dotyczące różnych zagadnień związanych z aktualną sytuacją epidemiologiczną.

3. Podsumowanie działalności związanej z oświatą i promocją zdrowia

1. W 2021 roku działalność dotycząca promocji zdrowia polegała na koordynowaniu programów edukacyjnych i innych działaniach informacyjno-edukacyjnych w placówkach oświatowych, dla mieszkańców powiatu gnieźnieńskiego oraz podmiotów będących pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gnieźnie informacje przekazywane było za pośrednictwem strony internetowej, Facebooka, lokalnych mediów.

**STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
POWIATU GNIEŹNIŃSKIEGO ZA 2021 ROK**

**Laboratorium
Bakteriologiczne**

**STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
POWIATU GNIEŹNIEŃSKIEGO ZA 2021 ROK**

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNEŹNIĘŃSKIEGO ZA 2021 ROK

1. Laboratorium Bakteriologiczne

Laboratorium Bakteriologiczne PSSE w Gnieźnie wdrożyło i utrzymuje system zarządzania umożliwiający spełnienie wymagań normy PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02, co potwierdza uzyskany Certyfikat Akredytacji Laboratorium Badawczego. Na podstawie wyników oceny PCA w 2021 Laboratorium utrzymało akredytację Nr AB 1222 z uwzględnieniem uaktualnienia zakresu akredytacji oraz doskonalilo kompetencje techniczne i skuteczność systemu zarządzania opartego na wymaganiach znowelizowanej normy PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02 oraz dokumentów Polskiego Centrum Akredytacji.

2. Udział Laboratorium Bakteriologicznego PSSE w Gnieźnie w badaniach biegłości

W 2021 r. Laboratorium wzięło udział w następujących badaniach biegłości :

1. Ogólnopolskim Sprawdzanie Wiarygodności Badań Mikrobiologicznych POLMICRO 2021 w zakresie oceny preparatów mikroskopowych, identyfikacji lekowrażliwości i mechanizmów oporności na leki bakteryjnych czynników etiologicznych zakażeń.
2. Ogólnopolskim Sprawdzanie Wiarygodności Badań Mikrobiologicznych POLMICRO/SSE w zakresie identyfikacji pałeczek jelitowych.

3. Badania wykonywane w Laboratorium Bakteriologicznym PSSE w Gnieźnie

W Laboratorium wykonywane są badania:

- sanitarno-epidemiologiczne w kierunku oznaczenia w próbce kału obecności Salmonella/Shigella
- posiewy biologicznych wskaźników oceny skuteczności sterylizacji;
- posiewy moczu;
- posiewy wymazów z gardła, jamy ustnej, języka;
- posiewy płwociny;
- posiewy wymazów z ran, ropy, płynów z jam ciała;
- posiewy wymazów ze zmian skórnych;
- posiewy kału;
- posiewy wymazów czystościowych z powierzchni, powietrza, sprzętu medycznego.

**STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
POWIATU GNIEŹNIEŃSKIEGO ZA 2021 ROK**

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNEŹNIEŃSKIEGO ZA 2021 ROK

Spis wykresów

Wykres 1

Liczba nadzorowanych zakładów żywnościowo-żywnościowych w 2021 r. na terenie powiatu gnieźnieńskiego.....9

Wykres 2

Liczba przypadków zachorowań na odrę w powiecie gnieźnieńskim w latach 2017-2021.....31

Wykres 3

Liczba zachorowań w latach 2017- 2021 na prątkującą postać gruźlicy płuc w powiecie gnieźnieńskim z podziałem na grupy wiekowe.....32

Wykres 4

Liczba zachorowań na WZW typu C w powiecie gnieźnieńskim w latach 2020-2021...34

Wykres 5

Liczba zachorowań na salmonellozy w powiecie gnieźnieńskim w latach 2017-202135

Wykres 6

Liczba zachorowań wywołanych przez rotawirusy w latach 2020-2021.....35

Wykres 7

Liczba zachorowań wywołanych przez norowirusy w latach 2020 -2021.....36

Wykres 8

Liczba zachorowań wywołanych przez adenowirusy w latach 2020 -2021.....36

Wykres 9

Liczba zachorowań na boreliozę w powiecie gnieźnieńskim w latach 2017-2021.....37

Wykres 10

Liczba osómających kontakt ze zwierzętami podejrzanymi o wściekliznę i poddanych szczepieniom poekspozycyjnym przeciwko wściekliznie w latach 2017-2021.....38

Wykres 11

Liczba zachorowań na krztusiec w powiecie gnieźnieńskim w latach 2017-2021.....39

Wykres 12

Liczba zakażeń i zgonów wywołanych wirusem SARS-CoV-2 w latach 2020-2021....40

Wykres 13

Liczba niezaszczepionych dzieci obowiązkowymi szczepieniami ochronnymi oraz liczba rodziców/opiekunów prawnych uchylających się od obowiązkowych szczepień w latach 2018-2021 na terenie powiatu gnieźnieńskiego.....41

Wykres 14

Wydane w roku 2021 na terenie powiatu gnieźnieńskiego zarządzenia w decyzjach administracyjnych wydanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gnieźnie w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami.....74

Wykres 15

Liczba kontroli w podmiotach, w których występują Najwyższe Dopuszczalne Stężenia (NDS) i Najwyższe Dopuszczalne Natężenia (NDN) czynników szkodliwych dla zdrowia w roku 2021.....76

Wykres 16

Liczba chorób zawodowych w powiecie gnieźnieńskim w latach 2016-202177

Wykres 17

Liczba chorób zawodowych w poszczególnych grupach chorób zawodowych w powiecie gnieźnieńskim w latach 2016-2021.....78

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIEŃSKIEGO ZA 2021 ROK

Spis tabel

Tabela 1

Stan sanitarny obiektów żywności i żywienia w latach 2018 – 2021 na terenie powiatu gnieźnieńskiego.....11

Tabela 2

Zestawienie przebadanych próbek żywności pobranych w obiektach żywnościowo-żywnościowych zlokalizowanych na terenie powiatu gnieźnieńskiego..... 18

Tabela 3

Zestawienie próbek żywnościowo-żywnościowych kwestionowanych w latach 2018-2021 na terenie powiatu gnieźnieńskiego.....19

Tabela 4

Dane dotyczące otrzymanych powiadomień alarmowych/informacyjnych w systemie RASFF lub w systemie AAC w 2021 r.....22

Tabela 5

Liczba zachorowań oraz podejrzeń zachorowań na grypę wg. wieku chorych w powiecie gnieźnieńskim za 2021 r.....33

Tabela 6

Liczba zachorowań na chorobę meningokokową w powiecie gnieźnieńskim w latach 2017 -2021.....38

Tabela 7

Liczba zachorowań na inwazyjną chorobę pneumokokową w powiecie gnieźnieńskim w latach 2017-2021.....39

Tabela 8

Liczba niepożądanych odczynów poszczepiennych odnotowanych w latach 2018-2021 wg chorób przeciwko, którym wykonano szczepienie na terenie powiatu gnieźnieńskiego.....46

Tabela 9

Liczba niepożądanych odczynów poszczepiennych odnotowanych w latach 2018-2021 z podziałem na rodzaje odnotowanych NOP oraz wiek osób, u których wystąpiły na terenie powiatu gnieźnieńskiego (po szczepieniu innym niż COVID-19).....42

Tabela 10

Struktura wodociągów w powiecie gnieźnieńskim w 2021 r.....48

Tabela 11

Stan zwodociągowania powiatu gnieźnieńskiego na dzień 31.12.2021 r.....50

Tabela 12

Stan sanitarny zakładów świadczących usługi fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej i innych zakładów, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług w powiecie gnieźnieńskim w 2021 r.....64